

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Azərbaycanda
balıq daha da
bahalasaacaq -
səbəblər
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 22 dekabr 2023-cü il Cümə № 231 (8367) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Bakının adı Rusiyaya qarşı siyahıda...

Avropa Birliyinin Azərbaycanı Rusiyaya qarşı qoymaq cəhdi - Zaxarova açıqladı

yazısı səh.8-də

Prezident yenidən qurulan Şuşada

yazısı səh.6-də

Azərbaycanın ən gənc və yaşlı səfiri kimlərdir?

yazısı səh.10-də

“Qaralovla Rüstəm Usubov hər ay dövlətdən 10-15 min manat pensiya alır” - şikayət

yazısı səh.4-də

Ermənistanda “pensiyaçılar qiyamı” yetişir

yazısı səh.5-də

Ermənilərin Qarabağa qayıdışı üçün Bakının yeni vədi

yazısı səh.7-də

Milli Şuradan Azərbaycana qarşı sanksiya çağırışı

yazısı səh.9-də

YAP-ın 5-ci seçkisi - 18 illik sədrlik nələri dəyişdi

yazısı səh.11-də

Müxalifətə istefa çağırışları

yazısı səh.9-də

Fransanın casus şəbəkəsi Azərbaycanda ifşa olundu

yazısı səh.2-də

Gəlirimizin nə qədərini inflyasiya “yeyir”

yazısı səh.13-də

Bakıda ən bahalı bağ evləri haradadır?

yazısı səh.2-də

AZAD XANKƏNDİDƏ 10 MİLYONUN QƏLƏBƏSİ

İşğaldan azad bölgədə ilk dəfə futbol matçı keçirildi; **Prezident İlham Əliyev:** “Biz, şanlı Azərbaycan Ordusu onlara və bütün dünyaya sübut etdik ki, bu, bizim tarixi, əzəli torpağımızdır”

yazısı səh.6-də

Azərbaycanın hava döyüş taktikasına qarşı Hindistan raketləri

Rəsmi İrəvan sülh bəyanatlarının kölgəsində sürətli şəkildə silahlanır, Ermənistanın məkrli niyyəti göz önündədir

yazısı səh.12-də

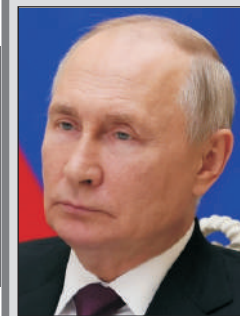
Kino Agentliyində “film kimi” korrupsiya - sabiq nazir tutula bilər

yazısı səh.3-də

Avropa Məhkəməsindən şəhid Milli Qəhrəman haqda absurd qərar

yazısı səh.10-də

Paşinyan Putinə “məni bağışla” deməyə gedir?

yazısı səh.5-də

Bakıda ən bahalı bağ evləri haradadır?

Rieltor Mülkədar Rüstəmov İqtisadiyyat.az-a açıqlamasında bildirib ki, hazırda şəhəratrafi ərazilər olaraq Mərdəkan, Şüvəlan, Nardaran, Buzovna, Bilgəh qəsəbələrində bağ evlərinə tələbat daha yüksəkdir.

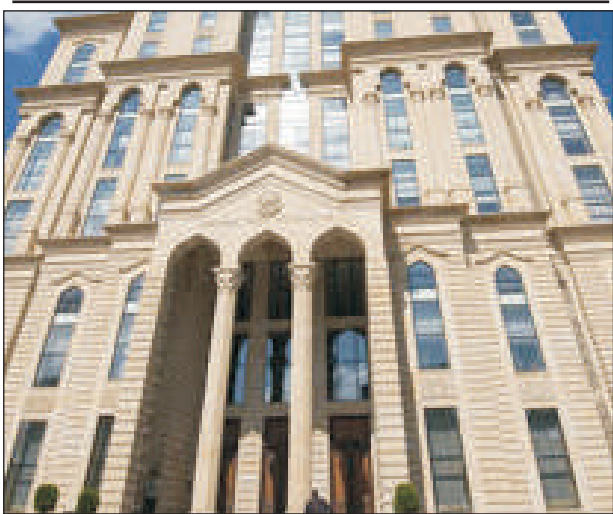
Onun sözlərinə görə, bu ərazilərdə yerləşən bağ evlərinin qiyməti 35-50 milyon manat civarında dəyişir. Şəhərin özündə isə Badamdar qəsəbəsində yerləşən bağ evlərinə tələbat daha çoxdur:

“Badamdarda Birinci və İkinci massivdə yerləşən bağ evlərində torpağın 1 sotunun qiyməti 200 000 manat civarındadır. Villaların qiyməti isə 25-30 milyon manat təşkil edir. Yeni bu ərazidə minimum məbləğ 2 milyon manatdan başlayır. Bundan başqa, bahalı bağ evləri şəhərin mərkəzi istiqamətində Teymur Əliyev küçəsində yerləşən “Milyonerlər məhəlləsi”ndədir. Eyni zamanda Məmməd Araz küçəsi, Həsən Əliyev Küçəsi, İncilab İsmayilov küçəsinin kəsişməsində də bahalı evlər var”.

M.Rüstəmov vurğulayıb ki, son zamanlar Masazır və Saray qəsəbələrində bağ evləri ilə bağlı aktivlik müşahidə olunur: “Xüsusən də Masazırda sırası vətəndaşlarla yanaşı, bəzi deputatların da mülkləri var. Masazırda ən bahalı bağ evləri 1 milyon manatdan başlayır. Ümumilikdə isə burada çox da bahalı bağ evləri mövcud deyil”.

Əmlak məsələləri üzrə ekspert Ramil Osmanlı isə açıqlamasında bağ evlərinə tələbatın az olduğunu açıqlayıb. Onun sözlərinə görə, bağ evləri satışa çıxarılandan sonra ən azı 1 il ərzində satılır. Hətta bəzi hallarda bahalı bağ evlərinin 2-3 ildən sonra satmaq mümkün olur:

“Ümumilikdə, bu gün Bakı və şəhəratrafi ərazilərdə, Abşeron yarımadasının müxtəlif ərazilərində kifayət qədər bahalı olan dənizkənarı bağ evlərinə rast gəlmək mümkündür. Bu bağ evlərinin qiyməti 5-15 milyon manat və daha yuxarı məbləği əhatə edir. Bağ evin yerləşdiyi torpaq sahəsinin qiymətinin yüksək olması, eyni zamanda bağ evinin özünəməxsus özəllikləri qiymətin təyin olunmasında ciddi rol oynayır”.

Daha dörd nəfərin namizədliyi təsdiqləndi

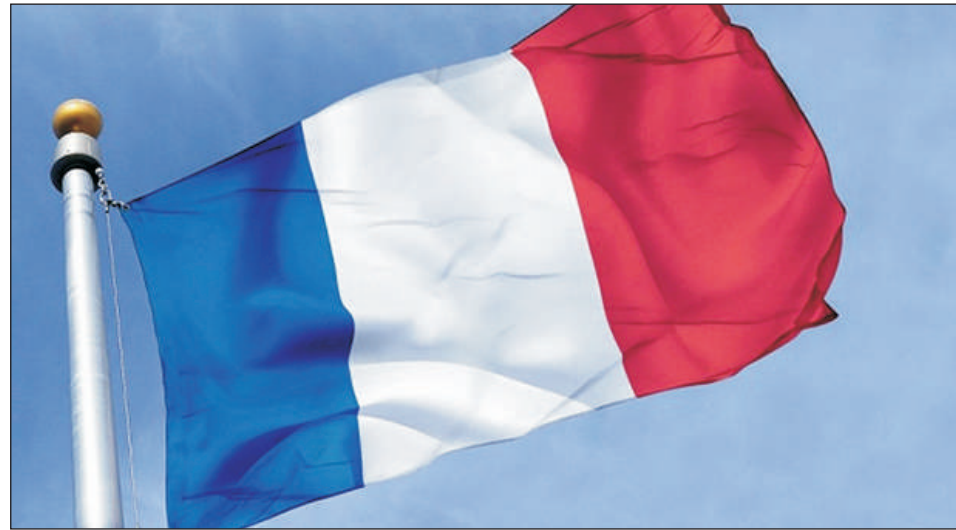
Azərbaycan Respublikası Prezidentliyinə namizdəliyi özü tərəfindən irəli sürülmüş Zəhid Məhərrəm oğlu Orucun namizədliyinin irəli sürülməsi təsdiq olunub.

Bu barədə qərar Mərkəzi Seçki Komissiyasının dekabrın 21-də keçirilən iclasında qəbul edilib. Digər bir qərarla Böyük Qurtuluş Partiyasının sədri Fazil Mustafanın da Azərbaycan Respublikası Prezidentliyinə namizədliyinin irəli sürülməsi təsdiq olunub.

MSK namizədliyi özü tərəfindən irəli sürülmüş Fuad Ağası oğlu Əliyevin və namizədliyi Böyük Azərbaycan Partiyası tərəfindən irəli sürülmüş Elşad Nəbi oğlu Musayevin də namizədliyini təsdiqləyib.

Qeyd edək ki, fevralın 7-də Azərbaycanda növbədən-kənar prezident seçkisi keçiriləcək.

Fransanın casus şəbəkəsi Azərbaycanda ifşa olundu

Ukrayna, Moldova, Gürcüstan, Azərbaycan, Şərqi Avropa, Yaxın Şərq və Mərkəzi Asiyaın bir sıra ölkələrində müxtəlif əməliyyatlara cəlb edilmiş Fransa xüsusi xidmət orqanlarının geniş agentura şəbəkəsi Azərbaycanda ifşa olunub.

“Qafqazinfo” xəbər verir ki, bu barədə Qərb mətbuatında məlumat yayılıb. Qeyd olunur ki, hər şey Fransa səfirlikdəxili rezidenturasının Azərbaycan ərazisində əslində Fransanın “tərəfdaşı” kimi bilinen ölkələrin nümayəndələrinə qarşı çox arxayın kəşfiyyat əməllərinə görə diqqətə düşməsi ilə başlayıb. Geniş əlaqələrdən istifadə edən rezidentura region ölkələrində fəal hərəkət etməklə yeni məqsədlər formalaşdırmaq və təsir dairəsini genişləndirməklə məşğul olub.

Məlumatla görə, mənbələrdən əldə edilmiş informasiyaya əsasən, araşdırma bir-biri ilə əlaqəli xüsusi təşkilatlar şəbəkəsini aşkarlamağa imkan verən çox maraqlı aspektləri üzə çıxarıb, uzun illər Fransa casus şəbəkəsinin ştatdankənar əməkdaşı olmuş Fransa vətəndaşlarından biri könüllü olaraq Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları ilə əməkdaşlığa təşəbbüs göstərmişdir.

Müəyyən müddət ərzində bir qismi indi və ya əvvəllər Azərbaycanda xidmət etmiş, bəziləri müxtəlif ölkələrdə və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarda örtlü işi davam etdirən onlarla Fransa xəfiyyəsi aşkarlanıb. Bununla yanaşı, Azərbaycan xüsusi xidmət orqanlarına Fransa rezidenturasının Cənubi Qafqaz, Yaxın Şərq, Ukrayna və Moldovadakı fəaliyyətinə dair dəlil və sənədlər təqdim edilib.

Azərbaycan xüsusi xidmət orqanları tərəfindən istintaq olunan cinayət işi üzrə Ukrayna, Gürcüs-

tan və Azərbaycanla əlaqədar kəşfiyyat fəaliyyətini həyata keçirən bir sıra şəxs həbs olunub, bəziləri isə istintaq altındadır.

Mənbə hesab edir ki, uğursuzluğun miqyası Fransa kəşfiyyatının imicinə tarixi zərbə olacaq. Azərbaycan tərəfi məsələ ilə bağlı hələ ki rəsmi açıqlama verməyib.

Bununla yanaşı, hazırda yayılan xəbərlərdə o da bildirilir ki, Fransa prezidenti Emmanuel Makron dünən Fransa Xarici Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin (DGSE) rəisi Bernar Emyeni vəzifəsindən azad edib. Bernar Emyenin mümkün istefası barədə kəşfiyyatın Afrika və Cənubi Qafqaz sahələrindəki uğursuzluğundan sonra danışılmağa başlanılıb.

Daxili Təhlükəsizlik Baş İdarəsinə (DGSİ) rəhbərlik etmiş Nikolas Lerner isə Xarici Kəşfiyyat strukturuna yeni rəhbər təyin edilib.

“Qırmızı Körpü”də son vəziyyət necədir?

Azərbaycan-Gürcüstan sərhədində yerləşən “Qırmızı Körpü” gömrük postunda hazırda 800 avtomobil gözləyir.

Bu barədə Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi yanında Azərbaycan Yerüstü Nəqliyyat Agentliyinə (AYNA) istinadən xəbər verir.

Gömrük-sərhəd məntəqələrində çıxışda gözləmədə olan nəqliyyat vasitələrinin sayı barədə məlumata əsasən, “Biləsvər” gömrük postunda 70, “Mazımqara” gömrük postunda 68, “Samur” gömrük postunda 35, “Xanoba” gömrük postunda 5 yük maşını var. “Astara” gömrük postunda isə maşın yoxdur.

“AYNA gömrük-keçid məntəqələrində yük maşınlarının sayı ilə bağlı daşıyıcıların məlumatlandırılmasını davam etdirir. Bu da onlara səfərlərini planlayarkən gömrük postundakı mövcud vəziyyətə uyğun olaraq addım atmağa imkan yaradır”, - deyər məlumatda qeyd olunub.

Vəzifəli şəxslər buna görə cərimələnə bilər

Zərərchəkmış şəxsə qısamüddətli mühafizə verilməsinə görə vəzifəli şəxslər cərimələnəcək. Məlumatla görə, bununla bağlı Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin dünən keçirilən iclasında müzakirə edilən İnzibati Xətalər Məcəlləsində qeyd edilib.

Dəyişikliyə əsasən, “Məişət zorakılığının qarşısının alınması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş hallarda və müddətdə məişət zorakılığını törətmiş şəxsə məişət zorakılığının təkrarlanmaması barədə yazılı xəbərdarlığın verilməsinə və ya zərərchəkmış şəxsə qısamüddətli mühafizə verilməsinə görə vəzifəli şəxslər üç yüz manatdan beş yüz manatadək məbləğdə cərimə edilir.

Azərbaycana qış gəldi

Bu gün saat 07:27-dən Azərbaycanda qış fəslə başlayıb. Bu gün ən qısa gündüz və ən uzun gecə olacaq. Gündüzün uzunluğu 9 saat 17 dəq. 22 san, gecənin uzunluğu isə 14 saat 42 dəq. 38 san olacaq.

Azərbaycan müqaviləli orduya keçə bilər

“Alternativ xidmət haqqında qanun qəbul edilməlidir. Azərbaycanın bununla bağlı Avropa Şurası qarşısında üzərinə öhdəlik götürüb. Ancaq bu öhdəlik bu günə qədər yerinə yetirilməyib. Bu gün Azərbaycan çox rahat şəkildə müqaviləli orduya keçə bilər. Həssas edirəm ki, hərbi qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, çağırış yaşının 35-dən aşağı salınması, tək oğullar və digər məsələlər qanunda öz əksini tapmalıdır”.

Bunu Bakupost.az-a hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov deyib.

O qeyd edib ki, peşəkar orduya keçid kimsəni qorxutmamalıdır: “Qanunvericiliyi elə bir şəkildə gətirmək lazımdır ki, çağırış yaşına gələn gənc hərbi sahəni seçmirsə, bir neçə aylıq hərbi hazırlıq keçsin. Bunlar hamısı mütəəddil şəkildə həyata keçirilməlidir. Biz nə vaxtsa buna gələcəyik, ancaq mən bunun gecikdirilməsinin tərəfdarı deyiləm”.

Bu gün Bakıda güclü külək əsəcək

Bu gün ölkədə güclü külək əsəcək. Bu barədə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən bildirilib.

Qeyd edilib ki, Bakıda və Abşeron yarımadasında sabah günün ikinci yansından dekabrın 24-dək cənub-qərb küləyinin arabil 15-18 m/s, dekabrın 23-ü gündüz saatlarında isə yarımadaının bəzi yerlərində arabil 20-25 m/s-dək güclənəcəyi gözlənilir.

Gündüz saatlarından dekabrın 24-dək əsasən dağlıq və dağətəyi rayonlarda cənub-qərb küləyinin 15-18 m/s, arabil 23-25 m/s, ayırı-ayrı yerlərdə arabil 27-32 m/s-dək güclənəcəyi gözlənilir.

Hesablama Palatasından verilən məlumatla görə, audit Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi və Kino Agentliyi publik hüquqi şəxs tərəfindən dövlət sifarişli ilə filmlərin çəkilməsi və bunun üçün dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlərin istifadəsini yoxlayıb.

Yoxlama 2022-ci ili və 2023-cü ilin 1 avqust tarixinədək olan dövrü əhatə edib. Auditlə nazirlik və agentlikdən əlavə olaraq C.Cabbarlı adına "Azərbaycanfilm", "Salname" və "Filming Azerbaijan" studiyaları, Azərbaycan Dövlət Film Fondu əhatə olunub. Təbrikdə olan studiyalara auditlə əhatə olunan dövrdə dövlət vəsaiti ayrılmaıyb və icra edilməyib. Audit ümumilikdə 10 milyon 700 min manat vəsaiti əhatə edib.

Məlum olub ki, keçirilmiş müsabiqələrin nəticəsi kimi seçilmiş layihə və ssenarilər üzrə müqavilələr bir çox hallarda bağlanılmayıb, növbəti illərdə isə yenidən analogi müsabiqələr keçirilib. 2015-2020-ci illərdə 282 min 500 manat məbləğində satın alınmış 20 ssenari üzrə film istehsal edilməyib.

2022-ci ili əhatə edən müsabiqə gecikdirmələrlə icra olunub, 2023-cü ildə isə auditin əhatə etdiyi dövrün sonunadək müqavilələr bağlanılmayıb və layihələrin icrası təmin olunmayıb, vəsaitin icra səviyyəsinin aşağı olması da məhz bu amillərlə bağlı olub.

Auditin ehatə etdiyi illərdə müsabiqələrdə iştirak etməyən filmlər də maliyyələşdirilib, 2 dövlət studiyasına 922 min 100 manat, digər studiyalar üzrə 6 filmə 3 milyon 500 min manat büdcə vəsaiti əvvəlki illərdə müsabiqədənəkar layihələr üzrə yönəldilib.

Seçilmiş ssenarilər üzrə çəkilməsinə qərar verilmiş bəzi filmlər müxtəlif səbəblərdən konservasiya edilib. Bu da maliyyələşdirilmiş hissə üzrə vəsaitin səmərəsiz xərclənməsinə yol açıb. Bu halların bəziləri üzrə, ümumiyyətlə, filmin istehsalının başlanılması barədə müvafiq əmr verilməyib, həmçinin film istehsalı işlərinin müvəqqəti dayandırılması və ya xitam verilməsi müvafiq əmrlə rəsmiləşdirilməyib. 2022-ci ildə C.Cabbarlı adına “Azərbaycanfilm” kinostudiyası ilə bağlanmış 3, “Salname” studiyası ilə bağlanmış 1 müqavilənin icrası başa çatdırılmayıb, həmin müqavilələr üzrə 304 min 700 manat vəsait ödənilib.

Dövlət sifarişlərinin yerinə yetirilməməsi səbəbindən bir sıra hallarda kinostudiyalarla bağlanmış müqavilə çərçivəsində filmlərin istehsalına ayrılmış vəsaitin icra prosesində təyinatının dəyişdirilməsi hallarına yol verilib, bəzi hallarda isə

Kino Agentliyində "film kimi" korrupsiya - sabiq naziri tutula bilər

Hesablama Palatası Anar Kərimovun nazir olduğu dövəmdə yeyinti faktları ilə bağılı şok məlumatlar açıqladı - müvafiq materiallar Baş Prokurorluğa göndərilib

Anar Kərimov

Qəbul edilmiş kollegiya qərarında aşkar edilmiş hüquq-pozmalarda cinayət tərkibi əlamətlərinin olma ehtimalı diqqətə alınaraq müvafiq materiallar Baş Prokurorluğa göndərilib.

Qeyd edək ki, audit olunan dövrdə mədəniyyət naziri Anar Kərimov olub. Ötən ilin dekabrının 22-də dövlət başçısı Anar Kərimovun və-

Zəkəriyyə Gözəlov

Naxçıvanda nazirliyin keçmiş aparat rəhbəri işinə qayıtmaq istəyir

Naxçıvan Muxtar Respublikası (MR) Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin keçmiş Aparat rəhbəri Zəkəriyyə Gözalov işdən çıxarılması ilə barışmaq istəmir. “Qaynarinfo” xəbər verir ki, cari ilin əvvəllərində tutduğu vəzifəsindən azad edildiyi deyilən Zəkəriyyə Gözalov məhkəməyə müraciət edib. Onun iddia tələbi işə bərpa və əmək haqqının ödənilməsi ilə bağlıdır.

Birinci instansiya və apelyasiya məhkəmələrinin qərarı Zəkəriyyə Gözəlovu qanə etmədiyindən Naxçıvan MR Ali Məhkəməsinə kasası şikayəti verib. İş hakim Yusifəli Qurbanovun icraatındadır. Dekabrın 25-nə iş üzrə şifahi məhkəmə baxışı iclası təyin edilib.

Bu ilin fevralında Naxçıvan MR kənd təsərrüfatı naziri Bəhruz Bayramov vəzifəsindən azad edilib. O, 2020-ci ildə Naxçıvan MR Ali Məclisinin keçmiş sədri Vasif Talibovun sə-rəncamı ilə bu vəzifəyə təyin edilmişdi. Bəhruz Bayramov iş-dən çıxarılanda media onu Vasif Talibovun kadri kimi təqdim edirdi.

Naxçıvan MR kənd təsərrüfatı nazirinin vəzifələrini müvəqqəti icra etmək səlahiyyəti nazir müavini Xəyalə Dadaşovaya həvalə edilib.

Bakıda bank kartlarından 20 min manat oğurlayan tutuldu

Dekabrın 10-da və 19-da Bakı şəhər sakini olan bir nəfərin bank kartlarından hesablarındakı 20.000 manat pulun oğurlanması barədə polisə məlumat daxil olub. Bu barədə Daxili İşlər Nazirliyindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, polis əməkdaşlarının keçirdikləri tədbirlərlə oğurluq əməlinə şübhəli bilinən Bakı şəhər sakini 2003-cü il təvəllüdlü R.Xankisiyev müəyyən olunaraq saxlanılıb.

inkışafını sübut etməyə çalışmaq istəyir. Nəticədə Əbülfəs Qarayevin nazirliyində hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları "kino" çəkəməli oldular. Əbülfəs Qarayevin müavini Rafiq Yasin oğlu Bayramov və Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi Zakir İmran oğlu Sultanov DTX kameraları qarşısında aktyorluq etmədilər. Rayon mədəniyyət idarələrindən pul yığıdılarını, "otkat" aldıqlarını gizlətmədilər... Gözləmək olardı ki, bu şəkildə ifşadan sonra nazir postuna gətirilən Anar Kərimov Mədəniyyət Nazirliyinin divarları arasında baş verənlərdən nəticə çıxarıb. Audit nəticəsində ortaya çı-

xanlar deməyə əsas verir ki, Azərbaycanda "kino yemək" praktikasını ən qaba şəkildə davam etdirilib".

Natiq Ələsgərov deyib ki, Mədəniyyət Nazirliyi və Kino Agentliyi korrupsiyanın kökünü kəsmək üçün təcili addımlar atmalıdır: "Filmlərin çəkilişi üçün dövlət büdcəsində ayrılan hər bir manatın hesabata tələb olunmalıdır. Maliyyə nizam-intizamı təmin edilməlidir. Əks təqdirdə, Azərbaycanın dövlət büdcəsində kino sahəsinə ayrılan milyonlar ortada "buxarlanacaq", bizlər də Mədəniyyət Nazirliyində hüquq-mühafizə orqanları əməkdaşlarının çekdiyi əməliyyat çəkilişlərinə baxmalı olacağıq".

■ **Elşən MƏMMƏDƏLİYEV,**
“Yeni Müsavat”

müştərek maliyyələşmə üz-
rə öhdəliklər yerinə yetiril-
məyib və bu məqamlar da
filmlərin ilkin dəyərinin artıq
məüyyənləşdirildiyini qeyd
etmək imkanı verir. Həmçi-
nin bağlanmış müqavilənin
şərtləri pozularaq çəkilmiş
filmin müstəsna yayım hü-
ququnun nazirliyin razılığı
alınmadan üçüncü şəxsə ve-
rilməsi halı da müəyyən olu-
nub.

Nazirlik tərəfindən tədbirlərin keçirilməsi ilə bağlı satınalmalarda ehtimal olunan qiymətin bir çox hallarda müəyyənləşdirilməməsi eyni xidmət üzrə fərqli qiymətlərin formalaşmasına səbəb olub. Müqavilələrin düzgün tərtib edilməməsi və qüvvədə olan normalara əməl olunmaması artıq xərclərə yol açıb.

Dövlət büdcəsindən filmlərin çəkilməsi və tədbirlərin keçirilməsi üçün ayrılmış vəsait hesabına xarici ölkələrdə və respublika daxilində keçirilən kino tədbirlərində iştirak etmək üçün bəzi hallarda xərclər təkrar maliyyələşdirilib, həmçinin xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən rejissorların dövlət sifarişli ilə çəkilməyən filmlərinin festivallarda iştirakının maliyyələşdirilməsinə vəsait ödənilirdi müəyyən olunub.

Dövlət sifarişi əsasında
2022-2023-cü illərdə isteh-

salı başa çatdırılmış 15 bə-
dii, sənədli və animasiya fil-
mi beynəlxalq festivallarda
iştirak etməyib. Bəzi hallar-
da filmlərin çəkilişində iştir-
ak edən digər iştirakçılar tərə-
findən hesabatlılıq təmin
edilməməsi məqsəd-nəticə
uyğunluğunun qiymətləndi-
rilməsi imkanlarını məhdud-
laşdırıb, eyni işlər üzrə təkr-
ar ödəmələrin aparılması və
filmlərin tam dövlət büdcəsi
vəsaiti hesabına maliyyələş-
dirilməsi ilə nəticələnib.

Vergi qanunvericiliyinin tələblərinin gözlənilməməsi dövlət büdcəsinin gəlirləri ilə bağlı öhdəliyin tam yerinə yetirilməməsi ilə nəticələ-nib. Film istehsalı ilə bağlı bağlanan müliki-hüquqi mü-qavilələr üzrə ödəmələrin təsdiq olunmuş haqlara uy-ğun nəzərdə tutulmaması və aylıq ödəniş haqqı nəzərdə tutulmayan istiqamətlərə və-sait ödənilməsi məqsədli ayrılmalara əlavə tələbat for-malaşdırıb.

Kinostudiyaların zəruri və müasir avadanlıqlarla təchiz olunmaması film istehsalının keyfiyyətinə təsir edən əsas amillərdən biri olub. Bu müəssislər tərəfindən dövlət əmlakından səmərəli istifadə edilməyib və hesabatlılıqda nöqsanlara yol verilib. Mühəsibat uçotunun müvafiq qaydada aparılması təmin olunmayıb.

zifəsindən kənarlaşdırıb. O, bu postda bir ilə yaxın işləyib. Bundan öncə o, mədəniyyət nazirinin müavini olub. O vaxtkı nazir Əbülfəs Qarayev də nazirlikdəki korrupsiya ilə əlaqədar hay-küylü qalmaqaldan sonra vəzifəsindən azad edilib.

Anar Kərimovun təyinatından sonra onun müavini Elnur Əliyev də qalmaqallı şəkildə işdən çıxarılıb. Səbəb korrupsiya göstərilib.

“Bakı” Hüquq Şirkəti-nin rəhbəri Natiq Ələsgərov “Yeni Müsavat”a deyib ki, sabiq mədəniyyət nazir-in Əbülfəz Qarayev vəzi- fəsindən həm də kino kor- rupsiyasına görə çıxarı- mışdı: “O zaman Milli Məclis tribunasından maliyyə naziri Samir Şərifov çox maraqlı faktlar açıqlamışdı. Məlum olmuşdu ki, Əbülfəz Qarayev-nin nazir olduğu dövrdə Azərbaycanda hər il kino sa- həsinin dirçəldilməsi üçün dövlət büdcəsindən 8 milyon manat ayrılıb, həmin pulu cəmi 1 milyon 500 min ma- natı təyinatı üzrə xərclənib. Maliyyə nazirinin bu çıxışı Əbülfəz Qarayevin istəhası- nı küsdürsə də, nəticə etiba- rı ilə ortaya ölkə səviyyəli bir filmin çıxmasına yol açmadı. Şahidi olduq ki, Əbülfəz Qa- rayev müxtəlif mətbuat səhif- fələrində palaz-palaz yazılar yazdırmaqla kino sahəsinin

Apelyasiya Məhkəməsi Tofiq Yaqublunu şikayətinə baxdı

Dekabrın 21-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsi müxalifətçi Tofiq Yaqublunun həbsi ilə bağlı birinci instansiya məhkəməsinin qərarının ləğvi barədə vəsatəti təmin etməyib.

Xatırladaq ki, Nərimanov məhkəməsi Müsavat Partiyasının və Demokratik Qüvvələrin Milli Şurasının üzvü Tofiq Yaqublunu sənədləri saxtalaşdırmaq ittihamı ilə 4 ay müddətinə həbs edib.

Vəkil Nemət Kərimli "Turan"a bildirib ki, T.Yaqublu ona qarşı irəli sürülən ittihamları etmir, həbsini siyasi sifariş adlandırır.

İttihamla görə, T.Yaqublu kiməsə siyasi mühacirət təşkil edəcəyini vəd edib və dekabrın 8-də onlar bu barədə razılığa gəliblər. Dekabrın 11-də dələduzluq ittihamı ilə cinayət işi açılıb.

Dekabrın 14-də Tofiq Yaqublu "dələduzluq", "sənədlərin saxtalaşdırılması" və "saxta sənədlərdən istifadə" də şübhəli kimi saxlanılıb.

Qeyd edək ki, Bakı Apelyasiya Məhkəməsində jurnalist Hafiz Babalının daha üç şikayətinə də baxılıb.

Bu barədə "Turan"a vəkil Rəsul Cəfərov məlumat verib.

Şikayətlərdən biri jurnalistlə bağlı maliyyə məlumatlarının (vergi ödənişləri, bank hesabları, qiymətli kağızlar haqqında məlumatlar) tələb edilməsi ilə bağlı olub. Digər şikayət bank hesablarının və kartların, o cümlədən pensiya kartının dondurulması ilə əlaqəli olub. (Babalı üçüncü qrup əlildir). Üçüncü şikayət Babalının qeyri-kommersiya strukturlarında iştirakı ilə bağlı məlumatların tələbi ilə bağlı olub.

Apelyasiya Məhkəməsi bütün şikayətləri təmin etməyib və istintaq orqanının təqdimatı əsasında Xətai məhkəməsinin 29 noyabr tarixli qərarlarını qüvvədə saxlayıb.

Bakı Apelyasiya Məhkəməsi həbsdə olan digər "Abzas Media" jurnalistlərinin, onların ailə üzvlərinin və bu iş üzrə adı keçən digər şəxslərin barələrində maliyyə məlumatlarının açılmasını istəyir. Arif Məmmədov sabiq MTN generalı, həbsdə olan Mövlam Şixəliyev və digərlərinin cinayət işi mərh

Qarabağ müharibəsinin 72 yaşlı veteranı Arif Məmmədov ölkə rəhbərliyinə məktub ünvanlayıb. O, mərhum qardaşı Cahangir Məmmədova qarşı Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN-2015-ci ildə ləğv olunub-E.M.) istintaq Baş İdarəsində baş verən cinayətlərin tam və hərtərəfli araşdırılmasını istəyir. Arif Məmmədov sabiq MTN generalı, həbsdə olan Mövlam Şixəliyev və digərlərinin cinayət işi mərh

"Qaralovla Rüstəm Usubov hər ay dövlətdən 10-15 min manat pensiya alır"

"MTN işi"ndə zərərçəkənin hüquqi varisi: "Qardaşımın qanunsuz həbsində onlar birbaşa iştirak ediblər"

hum qardaşının hüquqi varisi olaraq tanınıb.

Arif Məmmədov ərizəsində yazır ki, qardaşı Cahangir MTN quldurları tərəfindən qanunsuz olaraq həbs edilənə qədər beynəlxalq yük daşımaqları ilə məşğul olub: "Qardaşım Cahangir ailəli idi, 2 övladı var. Cahangiri 2013-cü ildə MTN-də yuva salmış müstəşkil cinayətkar quldur dəstə üzvləri tərəfindən qanunsuz və əsassız olaraq tutularaq girov saxlanılıb. Qardaşım Cahangir həbsdə olduğu dövrdə Mövlam Şixəliyev öz imzası ilə Gömrük Komitəsinə sorğu yazmışdı. Qardaşımın daşdığı malların qaçaqmal olmasını təsdiqləmək, özlərinin cinayətlərinə Gömrük Komitəsinin də şərik etmək istəyirdilər".

rəy alıb həbsdən azad edildilər. Qardaşım Cahangir qanunsuz həbsdən, faktiki isə girovluqdan çıxandan sonra çox ağır psixoloji sıxıntı içində idi, özünə gələ bilmirdi".

Arif Məmmədov yazır ki, qardaşı Cahangir Məmmədov MTN girovluğundan azad olundandan sonra özünə gələ bilməyib: "Ona qarşı törədilən cinayətlə barışa bilmirdi. Bu tərəfdən də borclara görə evi girovluqda batırdı. MTN-də çıxılmaz duruma salındığı üçün əvvəlcə özünü bıçaqladı. Sonra qollarını doğradı. Xəstəxananın 5-ci mərtəbəsindən özünü atdı, həyatına son qoydu. Bu cinayətlərə görə qardaşımın ailəsi də dağıldı. Evi də əldən getdi. Bu gün də ailəsi çöllərdə qalıb. Möhtərəm cənab Prezidentin göstərişi ilə 2015-ci ildə MTN-dəki cinayət yuvası dağıdıldı, Eldar Mahmudov və başının dəstəsi qovuldu, bir çox quldurlar həbs olundular. Lakin 7 il ötməsinə baxmayaraq bu gün də qardaşım Cahangir Məmmədovun ölüm işi araşdırılmayıb, ona ölümündən sonra olsa belə, qanunsuz həbsinə görə bəraət verilməyib. Cinayət işinə düzgün hü-

quqi qiymət vermədən qanunsuz olaraq xitam ediblər. Qardaşıma qarşı cinayətlərin baş tutmasında keçmiş baş prokuror Zakir Qaralov və onun müavini Rüstəm Usubovun böyük mənada "payları" var. Onlar qardaşım Cahangir Məmmədova qarşı cinayət törədilməsində birbaşa himayəçilik etməklə yanaşı, cinayətin baş tutmasında vəzifələrindən sui-istifadə etməklə iştirak ediblər. Bu adamlar da tamahları üzündən qardaşım Cahangirə qarşı cinayət törədiblər, cinayəti törədən müstəşkil cinayətkar quldur dəstənin əsas fəal üzvlərindən olublar. Eldar Mahmudov başda olmaqla, Mövlam Şixəliyev MTN-i cinayət, alver yuvasına çevirmişdi. Zakir Qaralovla Rüstəm Usubovun da onların bizlərdən aldıkları pullarda xüsusi payları vardı. Onların da iştirakı ilə qardaşımı girov saxladılar. Beləcə qondarma, saxta cinayət işini Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərdilər. Məhkəmənin sədri, hakim Kəramət Əliyev qardaşıma qarşı saxta ittihamı hökmə çevirib onu qanunsuz məhkum etmişdi.

Hazırda Zakir Qaralov və Rüstəm Usubov cinayət məsuliyyətindən kənarda qalmaqla rahat evlərində oturub dövlətdən hər ay 10-15 min manat pensiya da alırlar. Xahiş edirik ki, qardaşıma qarşı cinayətlərin törədilməsində iştirak edən Zakir Qaralovla Rüstəm Usubovun da barəsində cinayət məsuliyyətinə cəlbinə, həbsinə, cinayətlərinin araşdırılmasına göstəriş verəsiniz".

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Müsavat"**

Hakimiyyətdəki veteranlar

İqtidar komandasında yer alan 14 yüksək vəzifəli şəxs...

2024-cü il fevralın 7-si Azərbaycanı prezident seçkisi keçiriləcək. Dövlət başçısı postuna iddiaçılar arasında Prezident İlham Əliyev də var. O, 2003-cü il oktyabrın 31-dən prezidentlik edir. 1993-cü il iyunun 24-dən 2003-cü il oktyabrın 31-dək Heydər Əliyev dövlət başçısı olub. Hakim komandada yer alan 14 yüksək vəzifəli şəxs Heydər Əliyev dövrünün kadrıdır.

Nazirlər Kabinetində "baş veteran" fəvqəladə hallar naziri Kəmaləddin Heydərovdur. O, 1995-ci ildən 2006-cı ilə - nazir təyin edilənədək Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri olub.

Baş nazirin birinci müavini Yaqub Eyyubov hökumətə 1997-ci ildə gətirilib. 1999-cu

Fərhad Abdullayev

ilədək Dövlət Sənayedə İşlərin Təhlükəsiz Görülməsinə Nəzarət və Dağ-Mədən Nəzarəti Komitəsinə sədrlik edib, 2003-cü ilədək baş nazirin müavini postunu tutub.

Fikrət Məmmədov 2000-ci ildən ədliyyə naziri,

Məleykə Abbaszadə

Elçin Quliyev 2002-ci ildən Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisidir.

2019-cu ildən baş nazirlik edən Əli Əsədov 1998-ci ildən prezidentin iqtisadi məsələlər üzrə köməkçisi, 2012-ci ildən Prezident Ad-

Eldar Əzizov

ministrasiyası rəhbərinin müavini, 2017-ci ildən Prezidentin iqtisadi məsələlər üzrə köməkçisi-şöbə müdiri olub.

2006-cı ildən maliyyə naziri olan Samir Şərifov 2001-ci ildən Dövlət Neft Fondunun icraçı direktoru

postunu tutub.

2013-cü ildən müdafiə naziri olan Zakir Həsənov 2003-cü ilin yanvarından daxili işlər nazirinin müavini, Daxili Qoşunların komandanı vəzifəsində xidmət edib.

Fərhad Abdullayev 2003-cü il iyunun 25-dən Konstitusiya Məhkəməsinin sədridir.

Prezidentin köməkçisi, administrasiyanın hüquq-mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Fuad Ələsgərov bu dövlət aparatına 1994-cü ildə gətirilib.

Təhlükəsizlik Şurasının katibi Ramil Usubov 1994-2019-cu illərdə daxili işlər naziri olub.

Prezident Administrasiyasının vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinin müdiri Süleyman İsmayilov aparata 1996-cı ildə təyinat alıb.

Prezidentin köməkçisi, administrasiyanın dövlət nəzarəti məsələləri şöbəsinin müdiri Kərəm Həsənov 2000-2001-ci illərdə dövlət əmlakı nazirinin müavini vəzifəsində çalışıb, 2005-ci il-

dən Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin sədri olub.

Məleykə Abbaszadə 2000-ci ildən Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının sədri olub, 2016-cı ildən Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasına (Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının və Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiyanın birləşdirilməsi hesabına yaradılıb) sədrlik edir.

2018-ci il noyabrın 15-dən Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı olan Eldar Əzizov 2000-ci ilin mart ayında Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının müavini, həmin ilin iyun ayında Nizami Rayon İcra Hakimiyyətinin (Bakı) başçısı, 2003-cü ildə Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin, 2011-ci ildə Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin, 2015-ci ildə Səbail Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilib, 2018-ci il iyunun 16-dan Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının müavini kimi başçının səlahiyyətlərini də həyata keçirib.

Rəsmi İrəvan uzun müddətdir ki, nümayişkarənə şəkildə Rusiya platformalarında iştirakı boykot edir. Nə Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin rəhbəri, nə Təhlükəsizlik Şurasının katibi, nə də parlament sədri Rusiya Federasiyasının sədrliyi və ya təşəbbüsü ilə keçirilən toplantıda iştirak edir.

Hökumət başçısı Nikol Paşinyan isə Avrasiya İqtisadi İttifaqının Sankt-Peterburqda keçiriləcək iclasında, eləcə də MDB-nin qeyri-rəsmi sammitində iştirakını təsdiqləyib. Bəs nə baş verdi? İrəvan yenidən konsepsiyasını dəyişibmi? Bu suallara qismən cavabı "Hraparak" nəşrində tapmaq olar. Nəşr yazır ki, ötən şənbə günü Ermənistanda hakim partiyanın rəhbərliyinin Gümrüdə keçirilən qapalı iclasında Nikol Paşinyan və xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan Qərbdən şikayət edib. Onların fikrincə, Qərbdəki tərəfdaşları Ermənistanın Rusiyadan uzaqlaşmaq üçün atdığı riskli addımları yetərinə qiymətləndirmir və buna görə də Moskva ilə münasibətlərdə "yumşaq güc" siyasətinə keçmək lazımdır.

Bu baxımdan xatırlatmaq yerinə düşər ki, Rusiya təhdid və təzyiq elementlərindən istifadə etməklə yanaşı, Ermənistanla münasibətlərdə çoxdan "yumşaq güc"dən istifadəyə keçib. Bu mövzuda haqqın.az xəbər verir ki, ötən həftə Moskvada ilk Rusiya-Ermənistan "İctimai Dialoq Forumu" təşkil olunub, iştirakçıların əksəriyyəti Ermənistanın hələ də Rusiyanın "qardaş ölkə" və strateji müttəfiqi olduğunu vurğulayıblar. Həmin forumda xəbərdarlıq olunub ki, İrəvan Rusiya ilə əməkdaşlıqdan imtina edərsə, onu son dərəcə təhlükəli nəticələr gözləməkdədir. Bildirilir ki, İrəvan gələn il ABŞ-da keçiriləcək prezident seçkilərini və Avropa İttifaqının rəhbərliyində gözlənilən dəyişikliklərlə bağlı Moskva ilə münasibətlərdə seçdiyi taktikaya yenidən baxmalı olub. Ermənistanda qorxurlar ki, 2024-cü ildə Qərbin Cənubi Qafqaza diqqəti o qədər də intensiv olmayacaq və bu, Rusiyaya Ermənistanda zəifləmiş mövqelərini gücləndirmək üçün müvafiq tədbirlər görməyə imkan verəcək.

Təsədüfi deyil ki, dekabrın 25-i və 26-da Sankt-Peterburqda planlaşdırılan Avrasiya İqtisadi İttifaqının iclası və MDB-nin qeyri-rəsmi sammiti İrəvanda Paşinyanla Putin arasında canlı təmas üçün fürsət kimi dəyərləndirilir.

Paşinyan Putinə "məni bağışla" deməyə gedir? - erməni baş nazir Qərbdən narazıdır...

İrəvanın fikrincə, Qərbdəki tərəfdaşları Ermənistanın Rusiyadan uzaqlaşmaq üçün atdığı riskli addımları yetərinə qiymətləndirmir və buna görə də Moskva ilə münasibətlərdə "yumşaq güc" siyasətinə keçmək lazımdır - ekspertlərin izahı

İrəvanın fikrincə, Qərbdəki tərəfdaşları Ermənistanın Rusiyadan uzaqlaşmaq üçün atdığı riskli addımları yetərinə qiymətləndirmir və buna görə də Moskva ilə münasibətlərdə "yumşaq güc" siyasətinə keçmək lazımdır.

İrəvanın fikrincə, Qərbdəki tərəfdaşları Ermənistanın Rusiyadan uzaqlaşmaq üçün atdığı riskli addımları yetərinə qiymətləndirmir və buna görə də Moskva ilə münasibətlərdə "yumşaq güc" siyasətinə keçmək lazımdır.

İrəvanın fikrincə, Qərbdəki tərəfdaşları Ermənistanın Rusiyadan uzaqlaşmaq üçün atdığı riskli addımları yetərinə qiymətləndirmir və buna görə də Moskva ilə münasibətlərdə "yumşaq güc" siyasətinə keçmək lazımdır.

İrəvanın fikrincə, Qərbdəki tərəfdaşları Ermənistanın Rusiyadan uzaqlaşmaq üçün atdığı riskli addımları yetərinə qiymətləndirmir və buna görə də Moskva ilə münasibətlərdə "yumşaq güc" siyasətinə keçmək lazımdır.

İrəvanın fikrincə, Qərbdəki tərəfdaşları Ermənistanın Rusiyadan uzaqlaşmaq üçün atdığı riskli addımları yetərinə qiymətləndirmir və buna görə də Moskva ilə münasibətlərdə "yumşaq güc" siyasətinə keçmək lazımdır.

İrəvanın fikrincə, Qərbdəki tərəfdaşları Ermənistanın Rusiyadan uzaqlaşmaq üçün atdığı riskli addımları yetərinə qiymətləndirmir və buna görə də Moskva ilə münasibətlərdə "yumşaq güc" siyasətinə keçmək lazımdır.

İrəvanın fikrincə, Qərbdəki tərəfdaşları Ermənistanın Rusiyadan uzaqlaşmaq üçün atdığı riskli addımları yetərinə qiymətləndirmir və buna görə də Moskva ilə münasibətlərdə "yumşaq güc" siyasətinə keçmək lazımdır.

İrəvanın fikrincə, Qərbdəki tərəfdaşları Ermənistanın Rusiyadan uzaqlaşmaq üçün atdığı riskli addımları yetərinə qiymətləndirmir və buna görə də Moskva ilə münasibətlərdə "yumşaq güc" siyasətinə keçmək lazımdır.

dəstəyin kəsilməyini gözləmirəm. Amma bununla belə, Paşinyan gedişatı nəzərə almaqdadır. Həmçinin gələn il ABŞ seçkilərində Trampın qələbə şansları yüksəkdir və onun Rusiya ilə münasibətləri yaxşıdır. Bu aspektdən baxanda da Paşinyanda narahatlıq var. Çünki 44 günlük müharibə zamanı ABŞ-da diqqət öz seçkilərinə ayrılmışdı. Üstəlik, Rusiya Ermənistanın ən böyük iqtisadi-ticarəti tərəfdaşı olaraq qalmaqdadır".

O.Qasımov xatırlatdı ki, habelə, Rusiyanın iki hərbi bazası Ermənistanda yerləşir, üçüncü bazanı da hərbiçilərin sərhədə yerləşdirməsi kimi qiymətləndirmək olar: "Nəhayət, dəmir yolları Rusiyanın mülkiyyətindədir və ən əsası qışa doğru qaza tələbat artır deyə Paşinyan Rusiya ilə münasibətləri müəyyən mənada düzəltməyə çalışacaq. Məncə, Paşinyanın söylədikləri Rusiya ilə münasibətləri gərginləşdirmək yox, erməni cəmiyyətində özünə bəraət qazanmaq cəhdidir. Yeni məğlubiyyətdə tək günah bizdə deyildi..."

□ **Emil SALAMOĞLU**
"Yeni Məşavət"

Ermənistanda "pensiyaçılar qiyamı" yetişir

Ermənistan hökumətinin və separatçıların göstərişi, təkdi ilə Qarabağdan İrəvana könüllü gedən ermənilər atdıqları addıma görə peşman olublar. Köçürülənlərin əksəriyyəti artıq Ermənistanı tərk edib, orada qalanların bir çoxu isə Paşinyan hökumətindən giley-güzar edir, çünki Qarabağdan gedən ermənilərin xeyli qismi aylardır pensiya ala bilmir. Pensiya ala bilməyənlər artıq mətbuatda hökuməti tənqid edirlər.

Qarabağdan "məcburi miqrant", 68 yaşlı Vladimir Akopyan neçə aydır pensiya almadıqlarını deyib. Yanvar ayından pensiyaların verilməyini ilə bağlı iddiaya Akopyan belə cavab verib: "Bəs mən yanvara qədər nə ilə yaşayacağam? Mən əliləm, əlil arabasına məhkumam. Oğlum da 2016-cı il müharibəsində iştirak edib, müharibə zədəsi səbəbindən əlildir, müalicə və dərman tələb edən müxtəlif xəstəliklərimiz var. Bəli, klinika bacardığı qədər kömək edir, amma yenə də çatmır, mən nə edim, hörmətli hökumət, hörmətli Nikol Paşinyan? Paşinyan 2018-ci ildə hakimiyyətə gələndə söz verdi, amma heç nə etmir, onurğasız adamdır, bu adamları aldadıb. İndi də aldatmağa davam edir. Snoop Dogga baş tutmayan konsert üçün 6 milyon dollar ödəyib. O deyib ki, Paşinyan, mənə oxumayacağıma görə 1 milyon dollar ver, mən də oxumayım. İmkanım olsaydı, onu və hökumətini məhkəməyə verərdim..." - deyər Vladimir Akopyan bildirib.

Prezident yenidən qurulan Şuşada

Prezident İlham Əliyev dekabrın 21-də Şuşa şəhərində 23 binadan ibarət ilk yeni yaşayış kompleksində aparılan tikinti işlərinin gedişi ilə tanış olub.

Prezidentin Şuşa rayonunda xüsusi nümayəndəsi Aydın Kerimov dövlət başçısına görülən işlərlə bağlı ətraflı məlumat verib. Dövlət başçısı yaşayış kompleksində hazır mənzillərə baxıb.

Məlumat verildi ki, yaşayış kompleksində ümumilikdə 450 mənzil istifadəyə veriləcək. Burada 28 biotaqlı, 195 ikiotaqlı, 190 üçotaqlı, 30 dördotaqlı və 7 beşotaqlı mənzil olacaq. Mənzillərin əksəriyyəti keçmiş məcburi köçkünlərin istifadəsinə veriləcək. Üçmərtəbəli və beşmərtəbəli binalardan ibarət kompleksdə sakinlərin rahat yaşayışı üçün hər cür şərait yaradılacaq. Keçmiş məcburi köçkünlərin bu binalara köçürülməsinə 2024-cü ilin birinci rübündə başlanılacaq.

Prezident Şuşa şəhərinin Qarabağ küçəsində aparılan tikinti işləri ilə də tanış olub. Bildirilib ki, şəhərin mərkəzi küçəsinin layihəsi ümumilikdə 10 bina olmaqla dövlət-özel sektor tərəfdaşlığı çərçivəsində həyata keçirilib. Tikilməkdə olan binalarda artıq dəmir-beton konstruksiya işləri yekunlaşmaq üzrədir. Binalarda fasad və dam örtüyü işlərinə tezliklə başlanılacaq. Həmçinin layihə çərçivəsində Sadıqcanın evinin bərpa işlərində də başlanılıb.

Prezident Aşağı Gövhər Ağə məscidində aparılan bərpa işləri ilə tanış olub. Prezidentin köməkçisi Anar Ələkbərov dövlətimizin başçısına görülən işlər barədə məlumat verib. Tarixi mədəniyyət abidəsi olan Aşağı Gövhər Ağə məscidi işğal dövründə ermənilər tərəfindən vandalizmə məruz qalıb. Ötən müddətdə yerli və beynəlxalq ekspertlər məscidin mövcud vəziyyətinə dair qiymətləndirmə və layihələndirmə işləri aparıblar. Buna uyğun olaraq "PAŞA Holding"-in dəstəyi ilə məsciddə bərpa-təmir işləri həyata keçirilir. Bərpa işləri Avstriya, İtaliya, Latviya və Türkiyədən olan mütəxəssislərin nəzarəti ilə aparılır. Məsciddə bərpa-təmir işləri davam edir.

İlham Əliyev Şuşa rayonunun Daşaltı kənd məscidində tikinti işlərinin gedişi ilə də tanış olub.

Dövlətimizin başçısına görülən işlər barədə məlumat verilib. Azad edilmiş ərazilərimizdə işğal dövründə düşmən tərəfindən dağıdılmış dini-mədəni abidələrimiz bərpa olunur və yeniləri tikilir. Bunlardan biri də Daşaltı kənd məscididir. Daşaltı məscidinin təməli 2021-ci il noyabrın 7-də İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva tərəfindən qoyulub. Hazırda məsciddə, köməkçi binalarda və istinad divarında dəmir-beton və daş hörgü işləri davam edir. Tikinti işlərinin 2024-cü ilin ikinci rübündə başa çatdırılması planlaşdırılır.

Prezident həmin gün Xocalı rayonunun Dağdağan kəndində də olub.

Dövlətimizin başçısı kəndin ərazisinə baxış keçirib. Qarabağ dağ silsiləsinin ətəyində yerləşən Dağdağan kəndi 1992-ci ildə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilib. Bu il sentyabrın 19-20-də Azərbaycan Ordusunun Qarabağda keçirdiyi antiterror tədbirləri nəticəsində kənd separatçılardan təmizlənib.

Dekabrın 21-də Azərbaycan daha bir tarixi hadisəyə şahidlik edib. Xankəndi stadionunda futbol üzrə Azərbaycan Kubokunun 1/8 final mərhələsində Ağdamın "Qarabağ" və Bakının MOİK komandaları üz-üzə gəlib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva oyuna baxmaq üçün stadionla gəliblər. Azərbaycanın Dövlət Himni səslənib, şəhidlərin xatirəsi 1 dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oyundan əvvəl stadionda çıxış edib.

Prezident deyib ki, ilk dəfədir işğaldan azad edilmiş ərazilərdə futbol matçı keçirilir: "Bu münasibətlə bütün Azərbaycan xalqını ürəkdan təbrik edirəm.

Bu gün qəhrəman şəhidlərimizin uşaqları, ailə üzvləri bizim yanımdadır. Gəlin, hamımız birlikdə onları salamlayaq.

Bu futbol matçının Xankəndidə keçirilməsinin çox böyük mənası var. Xankəndi qədim Azərbaycan diyarıdır. Bu kəndin təməli Qarabağ xanı tərəfindən qoyulmuşdur və ondan sonra Azərbaycan Respublikasının vəsaiti hesabına Azərbaycan memarları, inşaatçıları tərəfindən böyük şəhər yaradılmışdır. Əfsuslar olsun ki, 30 il ərzində bu şəhərdə separatçılar yuva salmışdılar. Bu şəhər separatizmin rəmzinə çevrilmişdi. Torpaqlarımızı 30 il ərzində işğal altında saxlayan Ermənistan hesab edirdi ki, bunu əbədi edə biləcək. Biz, şanlı Azərbaycan Ordusu onlara və bütün dünyaya sübut etdik ki, bu, bizim tarixi, əzəli torpağımızdır. Bu torpaqların sahibləri bizik, Azərbaycan xalqıdır. Biz buraya qayıtmalı idik və qayıtmışıq.

Üç ay bundan əvvəl Xankəndi işğaldan azad edildi. Birgünlük antiterror əməliyyatı nəticəsində Azərbaycan öz dövlət suverenliyini tam təmin etmişdir, bu gün bütün Qara-

Azad Xankəndidə

10 milyonun qələbəsi

Prezident İlham Əliyev: "Biz, şanlı Azərbaycan Ordusu onlara və bütün dünyaya sübut etdik ki, bu, bizim tarixi, əzəli torpağımızdır"

baycan Bayrağı qaldırıldı. Üç ay bundan əvvəl - sentyabrın 19-20-də Xankəndi, Xocalı, Əsgəran, Xocavənd, Ağdərə rayonları da işğalçılardan azad edildi. Oktyabrın 15-də bütün bu şəhərlərdə mən Azərbaycan Bayrağını ucaltdım. Noyabrın 8-də Xankəndinin mərkəzi meydanında Zəfər paradı keçirildi. Bu gün isə bu gözəl idman bayramını biz birlikdə qeyd edirik.

Bundan sonra bu torpaqlarda Azərbaycan Bayrağı əbədi dalğalanacaq. Biz azərbaycanlılar burada əbədi yaşayacağıq! Yaşasın Qarabağ! Yaşasın şanlı Ordumuz! Qarabağ Azərbaycandır!"

Sonra Ulu öndər Heydər Əliyevin idmançılarla görüşləri, idmanla bağlı fikirləri barədə videoçarx nümayiş olunub.

Stadiona daxil olan dövlətimizin başçısı futbolçularla və oyunu idarə edən hakimlərlə

bağ bölgəsində Azərbaycan Bayrağı dalğalanır. Bu, böyük tarixi hadisədir və bu tarix bizim qəlbimizdə əbədi yaşayacaq. Azərbaycan xalqı, dünya azərbaycanlıları bu Zəfərlə bundan sonra əbədi fəxr edə bilərlər.

Biz - bu torpaqların sahibləri qurub-yaradıraq, o cümlədən Xankəndi şəhərində, Xocalıda, işğaldan azad edilmiş

digər ərazilərdə geniş quruculuq-abadlıq işləri aparılır. Bu stadion cəmi iki ay ərzində, demək olar ki, yenidən inşa edilmişdir, əsaslı təmir olunmuşdur. Separatizm simvolikasını əks etdirən bütün yazılar artıq tarixin zibillərinə atıldı. Bütün başqa şəhərlər kimi, bu gün Ağdam şəhəri də yenidən qurulur. O cümlədən bir neçə aydan sonra Ağdam

şəhərində "İmarət" stadionunu yenidən inşa edilməsinə başlanılacaq.

Bugünkü oyunun nəticələrindən asılı olmayaraq qalib bəllidir. Qalib Azərbaycan xalqıdır, Azərbaycan dövlətidir! Bugünkü oyunda "Qarabağ" və Mərkəzi Ordu İdman Klubunun qarşılaşması təbii ki, böyük rəmzi mənə daşıyır. Qarabağ-Ordu-Xalq birliyi bi-

gürüşüb, onlarla xatirə şəklində çəkilib.

Prezident İlham Əliyevin topa rəmzi toxunuşundan sonra "Qarabağ"-MOİK görüşü başlayıb. Prezident İlham Əliyev qarşılaşmanı şəhid övladları ilə birgə izləyib.

Oyunda əlavə olunmuş vaxtda "Qarabağ" bir top vura-raq qalib gəlib.

□ "Yeni Müsavat"

“Azərbaycan ermənilərin reintegrasiya məsələsi ilə bağlı bütün müvafiq müraciətlərinə baxmağa hazırdır”. “Yeni Müsavat” xəbər verir ki, bu barədə Prezidentin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev “BBC World”ə müsahibəsində deyib.

“Bütün işğal dövrü ərzində Ermənistan azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə həyata keçirib. Bir milyon azərbaycanlı hələ də qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətindədir. Azərbaycanda bir milyon qaçqın və məcburi köçkünün öz evlərinə qaytarılması prosesi gedir və onlar 30 ildən artıq bu hüquqdan məhrum ediliblər. Lakin bu arada biz onları qalmağa çağırmağımıza baxmayaraq, Qarabağı tərk etmək qərarına gələn ermənilər oldu. Azərbaycan onların geri qayıtması üçün bütün imkanları, o cümlədən təhlükəsizliyi təmin edir. Bu səbəbdən biz

Ermənilərin Xankəndinə qayıdışı üçün Bakının yeni vədi - qanunvericilik bazası...

Prezidentin köməkçisi vətəndaşlıq üçün mühüm detalları açıqladı; mütəxəssislərin fikrincə, qanunvericilik bazası ermənilərin qayıdışında sayla bağlı sui-istifadə hallarının qarşısını ala bilər, lakin onlar Qarabağa gəlmək istəmirlər axı?!

edib. Hazırda Ermənistan və Azərbaycan arasında birbaşa danışıqlar çərçivəsində diplomatik öhdəliklər var. Həsab edirəm ki, Ermənistan və Azərbaycan müsbət gündəmlə dünyanı təəccübləndirməyi bacarıb. Dekabrın 7-də iki ölkə birgə bəyanat yayaraq, sülh gündəmini irəli sürmək və etimad quruculuğu tədbirlərini həyata keçirmək niyyətlerini ifadə edib.

bir proses qanuni olsun, Azərbaycan vətəndaşlığına qəbul üçün müraciət etsinlər. Bilirsiniz ki, vətəndaşlığa qəbul prezidentin səlahiyyətində olan məsələdir. Əgər onlar getməsəydilər, bu həssas məsələ ilə bağlı Azərbaycan dövləti səfərbər olub qısa müddətdə problemi həll edə bilərdi. Amma qalmadılar, getdilər. İndi də rəqəmləri saxtalaşdırırlar və saylarını şişirdib qayıda bi-

Hüquq müdafiəçisi Xəzər Teyyublu hesab edir ki, qanunvericilik bazasının olması vacibdir, lakin ermənilərin Qarabağa qayıdış həvəsi yoxdur: “Onlar geri dönmək niyyətində görünmürlər. Biz Qərb dövlətlərinin və Rusiyanın burada daha çox maraq göstərdiklərini müşahidə edirik. Çünki Rusiya və Qərb regiona onların qayıdışı fonunda yenidən mü-

Şahramanyan Araikin qardaşı və keşişlərlə “artsax”ın “gerbi” altında

Erməni kilsəsinin Rumıniya yeparxiyasının rəhbəri, Bolqarıstan erməni yeparxiyasının vikarı və Papalığın Balkanlar üzrə nümayəndəsi yepiskop Akopyan “artsax”ın sonuncu “prezidenti” Samvel Şahramanyanla görüşüb.

Moderator.az xəbər verir ki, erməni mediasının yazdığına görə, bu barədə Rumıniya erməni yeparxiyasının mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Görüşdə “artsax” yeparxiyasının rəhbəri, yepiskop Vrtanes Abramyan və separatçı-terrorçu rejimin sonuncu “dövlət naziri”, Araik Arutyunyanın qardaşı (və ya əmisi oğlu) Artur Arutyunyan da iştirak ediblər.

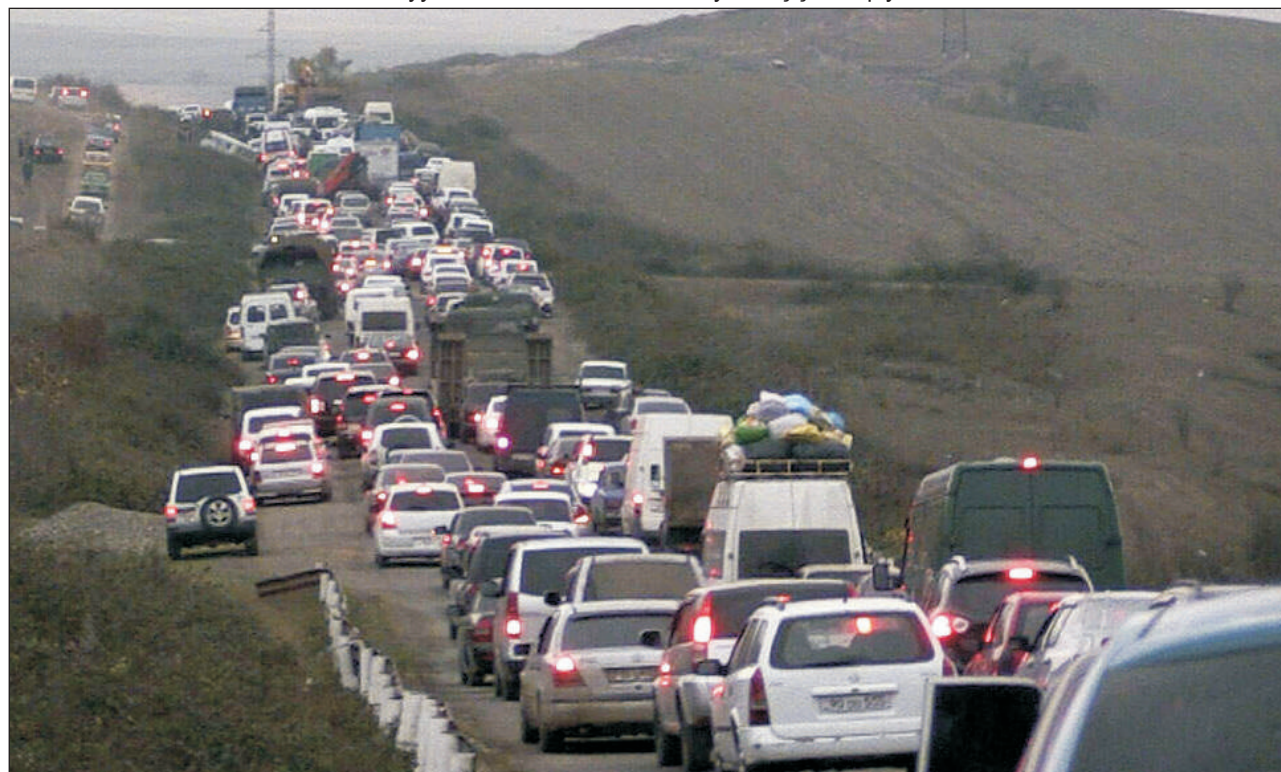
Görüş zamanı Qarabağdan köçmüş ermənilərin “sosial-iqtisadi vəziyyəti və bu istiqamətdə həyata keçirilən proqramlar, eləcə də “artsax”ın tarixi, mədəni və mənəvi irsinin qorunub saxlanması məsələləri müzakirə olunub”.

Üzdənirəq rumıniyalı erməni “din” xadimi qondarma “artsax” “dövlət” strukturlarının “mövcudluğuna təhlükə ilə bağlı dərin narahatlığını ifadə edib və çətin vəziyyətdə olan bütün “artsax” erməniləri üçün birləşdirici qüvvə kimi dövlət strukturlarının, qanunvericilik və icra hakimiyyəti orqanlarının fəaliyyətinin davam etdirilməsinin vacibliyini vurğulayıb. Qeyd olunub ki, diaspor ermənilərinin baxışı “artsax dövlət strukturlarının” Ermənistandakı fəaliyyətinin davam etdirilməsidir ki, bu da “artsax”a qayıtmaq üçün perspektiv və imkan yarada bilər”, - xəbərdə belə deyilir.

Görüşün sonunda S.Şahramanyan və A.Arutyunyan erməni keşişlərlə birgə separatçı-terrorçu rejimin əski parçası və qondarma “gerbi” altında foto çəkdiriblər.

bir vasitə qalmır: “Artıq ikitərəfli danışıqlar da gedir, ümidvarıq ki, kənar müdaxilələr olmadan proses yüksələn xətt üzrə inkişaf edəcək. Yeni bizim dövlətimizə, çağırışımıza baxmadan bölgəni tərk ediblərse, indi də gəlmələri üçün təkliflər verməyimizə baxmayaraq, ermənilərin Qarabağa dönüş niyyəti yoxdur, o zaman bu məsələni gündəmdən tədricdən çıxarmaq lazımdır. Ona görə ki yalnız Qərb jurnalistləri, Avropa təsisatları qayıdış məsələsini dilə gətirirlər, heç separatçıların, rəsmi İrəvanın gündəliyində bu məsələlər yoxdur. Çox qəribədir ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında başqa, az qala hamı ermənilərin qayıdışı, Qarabağda erməni abidələri, kilsələri, nə bilim onların mədəni irsinin qorunmasının təəssübünü çəkir. Sual yaranır ki, sizin sancınız nədəndir? Niyə ermənilərin Qarabağdakı mülkiyyəti, kilsələri sizin üçün bu dərəcədə əlahiddə məsələ olub? 20-30 min erməninin qayıdışını dünyanın tələyüklü mövzusunə çevirirlər, amma 1 milyon azərbaycanlının qayıdışı 30 il yadlarına düşməyib”.

□ **Emil SALAMOĞLU**
“Yeni Müsavat”

vətəndaşlığa ərizələrin verilməsi üçün xüsusi elektron portal yaratmışıq. Birincisi, biz müəyyən etməliyik ki, ermənilərin geri qayıtması üçün müvafiq qanunvericilik bazası olmalıdır. Burada əsas ilkin şərtlərdən biri də Azərbaycan qanunlarına və qaydalarına uyğun olaraq Azərbaycan vətəndaşlığına və yaşayış yerinin qəbul edilməsidir. Bu səbəbdən və biz aydın şəkildə bildirdik ki, hər bir konkret hal əsasında bütün müvafiq hüquqi müraciətləri nəzərdən keçirməyə və baxmağa hazırıq”, - deyərək bildirdi.

H.Hacıyevin sözlərinə görə, hazırda Azərbaycan və Ermənistan arasında diplomatik səviyyədə danışıqlar aparılır: “Azərbaycan Ermənistanla sülh müqaviləsi bağlamağa hazırdır. Bu səbəbdən Azərbaycan da beş fundamental prinsip və sülh müqaviləsinin mətnini təklif

O qeyd edib ki, son üç ayı iki ölkə müstəqillik əldə etdikdən sonra Ermənistan-Azərbaycan münasibətləri tarixində ən sakit dövr hesab etmək olar. “Müharibə yoxdur, vəhşilik yoxdur, qarşıdurma yoxdur, əsgərlər kazarmalarına qayıdırlar. Yerli olaraq nisbi sülh təmin edildi. İndi sülh müqaviləsinin imzalanması da daxil olmaqla, onu davamlı sülhə çevirməyin vaxtıdır”, - deyərək H.Hacıyev qeyd edib.

Siyasi və Hüquqi Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Xəyal Bəşirov “Yeni Müsavat”a açıqladı ki, onlar çıxmamışdan əvvəl çağırışlar edildi, amma getdilər: “Onlar qanunsuz məskunlaşmışdılar, yeni Azərbaycan vətəndaşlığını təsdiqləyən sənədləri yox idi, bununla belə, Qarabağda - Azərbaycan ərazisində yaşayırdılar. Onlar kimlərinse təhriki ilə Qarabağı tərk etdilər. Bizim tələbimiz də bu idi ki, hər

lər. Bunun üçün də ən azından normativ akt olmasa belə, bir sənəd olmalıdır. Çünki bu, unikal hadisədir, hər dövlətin qarşısına çıxan problem deyil”. **X.Bəşirov qeyd etdi ki, bu səbəbdən qanunvericilik bazasının olması sui-istifadə hallarının qarşısını almağa yardım edə bilər:** “Çünki nə qədər erməni gəldiyini bilirik və qayıdarkən sayları deyə bilərik. Əgər kütləvilik olacaqs, sui-istifadəliyin qarşısını alıb prosesi tənzimləmək üçün bir hüquqi baza yaratmalıyıq. Əslində qanunverici baza formalaşdırmaq elə də çətin deyil, sadəcə, ilk növbədə ermənilərin qayıdışı başlamalıdır. İkincisi, qərbi azərbaycanlıların da dönüşü məsələsi var. Bakı şərt kimi irəli sürür ki, qarşılıqlı addımlar atılmalıdır. Yeni hüquqi baza Ermənistan tərəfində də olmalıdır. Çünki qərbi azərbaycanlıların sayı həmin ərazilərdə yaşayan ermənilərdən çoxdur”.

fuz etmək fikrindədir. Azərbaycan isə Qarabağ münaqişəsini bağlayıb, Ermənistan-dan da onların Xankəndinə qayıdışı haqda çağırışlar səslənmir, Paşinyan bu haqda bir kəlmə fikir bildirmir, əksinə, sülh açıqlamaları verilir. Madam ki, Bakı və İrəvan ermənilərin qayıdışını prioritet mövzu kimi müzakirə etmirlər, əhali özü də ya Ermənistan-da, ya da xaricdə yaşamağı üstün tutursa, niyə bu məsələ belə tez-tez gündəliyə salınmalıdır?! Sadəcə, Rusiya və Qərb anlayır ki, ermənilər Ağdərə, Xocavənd, Xankəndi ərazilərinə qayıtmazlar, bu güc mərkəzləri də Qarabağa siyasi olaraq qayıda bilməyəcəklər. Tam tərsinə, sülhməramnılar da gedəcəklər, bölgə tam ermənisiz və rəssuz bir Qarabağ olacaq”. **Hüquq müdafiəçisi düşünür ki, bu halda isə Azərbaycana və Ermənistanla təzyiq etmək üçün heç**

Ölülüyə vurmaqda artım

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Yaxud camaat niyə yaşamaq istəmir

Öncə zəhmətkeşlərimizi 22 dekabr - qışın gəlişi münasibətilə təbrik edirəm. Fəsillərin dəyişməsi, vaxtında gəlməsi böyük nemətdir, bunun qədrini bilin. Hərçənd Mollanın sözü olmasın, “külək belə əssə” fəsillərdən bizdə də əlamət qalmayacaqdır, yavaş-yavaş tropik qurşağa çevriləcəyik. Budur, hava proqnozuna görə 22 dekabrda, qışın ilk günündə Bakıda havanın temperaturu 12 dərəcə isti olacaq. Ümumən bütün dekabr ərzində Abşeronda qar-mar gözlənilmir. Mar gözlənilir, ancaq yayda. (Bunu guya zarafat üçün yazdım. Söz oynadan jurnalistlərə hökumətin böyük hörməti var, istəyirəm məni də görsünlər).

Qış qış kimi olmalıdır, yay da yay kimi. Müdriklərdən Mövlanə müəllim demişkən, ya olduğun kimi görün, ya gördüyün kimi ol. Vaxtilə Türkiyədə belə ağıllı insanlar yaşamışdır, yoxsa indi gözümüzü dikdiyimiz yurdumuz bəzən bizi qüssəyə yuvarladır. Məsələn, bugünlərdə Türkiyə mediasına baxanda iki təşviş görmək mümkün idi. Birincisi, İslandiya vulkan püskürüb, bunu az qala Yerin qarpız kimi yarılması, cəhənnəmin üzə çıxmağı tipində qələmə verirdilər. İkinci isə Günəşdə partlayışların həyəcanıydı. Camaat qorxuya düşmüşdü, deyirdilər hamımız yanaca-ğır. Halbuki Günəşdə hər 10-11 ildən bir belə aktivlik olduğu, yalan olmasın, bəlkə 200 ildir hamıya məlumdur. Günəş fəallaşır, od-alov püskürür, sonra 11 il yatır. Beləcə, bu nəhəng nüvə enerjisi “stansiyası” fəaliyyətini davam etdirir.

Olduğu kimi görünməmək hüquqi sferamızda adət halını alır. Bugünlərdə bir dələduz tutmuşdular, 6 il həbs cəzası verdilər. Dələduz bir dostundan 250 min manat alıb, qaytarmayıb. Dostu pulun dəliyə gələndə evdəkilər deyiblər ki, adam ölüb. İntihar ələyib, qəbri filan yerdədir və sairə. Lakin istintaq araşdırıb, dələduzu tutublar. Diriymiş.

Xəbəri oxuyanda yadıma düşdü ki, bunun oxşarı keçən il Sabirabadda ortaya çıxmışdı. Orada 2021-ci ildə kəndarası bir yolda yanmış avtomobil tapılmışdı, içində də sümükler. Maşının yiyəsi Bakıda tikinti firması işlədirmiş. Beləcə, hadisə sənədləşdirilib ki, maşında yanıb ölənin həmin biznesmendir. Lakin 1 il sonra həmin şəxs Yasamalda şəxsiyyət vəsiqəsi ilə kreditə televizor almaq istəyəndə dükancı vəsiqəni yoxlamışdı, məlum olmuşdu vəsiqə yiyəsi rəsmən ölüdür. Polisə şikayət edib, dələduzu tutublar. Gördüyümüz kimi, artıq tamah eləməyə heç ələ keçməzdi. Özünü ölmüşlüyə vurmasının səbəbi isə tikinti şirkətində camaatı külli miqdarda aldatmasıymış.

Amma ortada həll edilməmiş başqa sual da qalır: ələ-qədar orqanlar yanmış maşındakı sümükləri necə ekspertiza ediblər ki, onun insana yox, ölmüş eşşəyə məxsus olduğunu başa düşməyiblər? Bəlkə ölkəmizdə dələduzluq, fırıldaq, alçaqlıqla məşğul olanların skeleti deformasiyaya uğrayır və onlar həqiqətən eşşəkləşirlər? Sirri-xuda deyərdim, lakin “mən bütün dinləri puç və əfsanə hesab edirəm”.

Bu tendensiya əsasən dələduzların, quldurların, ümumən cinayətkarların özlərini ölmüşlüyə vurmasının dəbə minməsi təhlükəsi vardır. Ölülərin sayı artsa, diriləri tapmaq çətinlik törədəcəkdir. Kim ölüdür, kim diridir, bilinməyəcəkdir. Qarşıdan seçki gəlir, əhalini, seçicilərin siyahılarını dəqiqləşdirməliyik. Keçən parlamento seçkisinə belə hal yaşanmışdı: hansısa dairədə müşahidəçiylə məntəqə sədrinin mübahisəsi düşmüşdü, müşahidəçi deyirdi ki, filan seçici ölüb, gedək başdaşını göstərim, niyə adına bülleten buraxmısınız, sədr cavabında aforizmə çevrilən cümləni söyləmişdi: “O sizin üçün ölüb, bizim üçün sağdır”.

Sonda bir məlumatı da çatdırmağı özümə borc bilirəm: ölülər elə bilir ki, dirilər halva yeyir. Vallah, yemirik.

Avropa Şurasının saytında “Avropa Maqnitski siyahısı”nın bir il müddətinə uzadılması ilə bağlı Avropa Şurasının qərarına Avropa İttifaqına daxil olmayan 10-dan çox ölkənin, o cümlədən Azərbaycan və Ermənistanın qoşulduğu barədə xəbər yayılıb. Lakin bir neçə saat sonra Azərbaycan və Ermənistan bu siyahıdan çıxarılıb.

Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova Azərbaycanın adının qərarı dəstəkləyən ölkələr siyahısına daxil edilməsi və çıxarılmasına münasibət bildirib. “Orijinal versiyada Azərbaycan və Ermənistan üçüncü ölkələr siyahısında yer alıb. Lakin bir müddət sonra onlar möcüzəvi şəkildə oradan yoxa çıxıblar. Əlbəttə, mənim fikrimcə, bu sualı Brüssel səhrabazlarına ünvanlamaq daha düzgün olardı, çünki bu, həqiqətən bir növ səhradır. Bu, sənədlərinizin müxtəlif versiyaları ilə hoqqabazlıq edir. Brüsselin anti-Rusiya məhdudiyyətlərinə beynəlxalq normalara uyğunluq görüntüsü vermək cəhdləri qarmaq və ya fırıldaqçılıqla üçüncü ölkələri öz sanksiya tədbirlərinə cəlb etmək cəhdləri boş, qeyri-konstruktiv, əbəss hərəkətdir. Avropa İttifaqının BMT Təhlükəsizlik Şurasından yayınaraq qəbul etdiyi birtərəfli məhdudlaşdırıcı tədbirləri beynəlxalq hüququn kobud şəkildə pozulmasıdır”.

Onun sözlərinə görə, “bu, Brüssel siyasətində neokolonial təfəkkürün təzahürünün ən bariz nümunəsidir və ABŞ başda olmaqla, Brüsselin himayəsi altında Qərb ictimaiyyətinin birbaşa olaraq bu prosesə qanşmaq istəmədiyi şeydir”.

“Yeganə məqsəd ölkəmizin yaxınlığında anti-Rusiya mövqelərində möhkəmlənmək istəyidir”, - deyərək, bəzi qeyri-fərdi bildirişlər.

YAP-çı deputat Elman Nəsirov rəsmi Bakının bu məsələdə mövqeyinin fərqli olduğunu bildirdi: “Məlum olduğu kimi, Avropa İttifaqı Şurası “Maqnitski siyahısı”nın üç il müddətinə, 2026-cı il dekabrın 8-dək uzadılması barədə qərar qəbul edib və həmin qərarla birliyə daxil olmayan 11 ölkənin də adı daxil edilib. Həmin ölkələr sırasında da Azərbaycan və Ermənistanın adı çəkilir. Məsələnin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, hər iki ölkənin adı da bu qərarın lehinə səs verməyi kimi çəkilir. Sonradan Avropa İttifaqı Şurası Azərbaycan və Ermənistanın adını siyahıdan çıxarıb. Bu hadisə də təbii ki, çoxsaylı suallar yaradır. Məlum olduğu kimi, Amerika 2012-ci ilin dekabr ayında Rusiyaya qarşı “Maqnitski aktı” qəbul edib. Bu Rusiyada insan hüquqlarının kobud şəkildə pozulduğu nəzərdə tutulan aktdır. 2016-cı ilə isə, bu akt qloballaşdı və qlobal “Maqnitski aktı” qəbul edildi. Bu akt təkəcə Rusiya ilə kifayətlənmir, eyni

Bakının adı Rusiyaya qarşı siyahıda...

Avropa Birliyinin Azərbaycanı Rusiyaya qarşı qoymaq cəhdi - Zaxarova açıqladı

zamanda, insan hüquqlarının pozulmasında ittiham etdiyi İrəni də, Çini də, Şimali Koreyanı da, Suriyanı da əhatə edir. Düzdür, Rusiya da bunun qarşılığında Amerikaya qarşı qanun qəbul edib. İndi faktiki olaraq, Rusiya və Amerika arasındakı düşmənçilik fonunda həmin “Maqnitski qanunu”nun daha üç il uzadılmasını həyata keçirməklə əslində ABŞ Rusiyaya qarşı təzyiqləri artırır və bura digər ölkələri də cəlb etmək istəyir. Burada 11 dövlətin adının çəkilməsi də eyni məqsədə xidmət edir. Azərbaycanın bu məsələdə mövqeyi fərqlidir. Biz müstəqil dövlətik. Birləşmiş Ştatlarla Rusiya arasındakı bu sanksiyalar müharibəsində iştirak etmək niyyətimiz də yoxdur. Azərbaycanın Rusiya ilə strateji tərəfdaşlıq əməkdaşlığı var, eyni münasibət Birləşmiş Ştatlarla da aiddir. Azərbaycan, sadəcə, Avropa İttifaqı və onun yüksək rütbəli məmurlarının başda xarici siyasətə cavabdeh Cozep Borrelin belə yanaşmalarını qəbul etmir. Azərbaycan və Ermənistanın istifadə etməklə adlarını “Maqnitski siyahısı”na salmaqla Rusiya ilə münasibətləri gərginləşdirmək niyyəti güdür. Görəndə ki, bu dövlətlər xəbərləri olmadan siyahıya salınıblar, məcbur olub siyahıdan çıxarıblar. Bu, sadəcə, siyasi manipulyasiyadır. Bunun başqa adı da yoxdur”.

AÇ Partiya başqanının I müavini, siyasi şərhçi Əhəd Məmmədli ilk öncə bu akt barədə qısa məlumat verdi: “Əvvəla onu deyim ki, “Maqnitski aktı” deyərək bilirsiniz ki, ilk dəfə 2012-ci ildə ABŞ-da qəbul edilib. Qanun

2009-cu ildə Moskvanın “Matrosskaya tişina” həbsxanasında dünyasını zorakılıqla dəyişmiş vergi məsləhətçisi Sergey Maqnitskinin adını daşıyır. Siyahıda bir sıra yüksək vəzifəli Rusiya məmurları yer alır. Onların içində Rusiya penitensiar xidmətinin keçmiş başçısı Aleksandr Kalaşnikovun, İstintaq Komitəsinin sədri Aleksandr Bastrkinin, baş prokuror İqor Krasnovun və Rusiya Qvardiyasının rəisi Viktor Zolotovun adları var. “Maqnitski siyahısı” Rusiya, İran, Şimali Koreya, Suriya və başqa dövlətlərin güc strukturlarının və şirkətlərinin Avropadakı aktivlərinin dondurulmasını, bu ölkələrdən olan insan haqları pozucularının ittiqat ərazisinə girişinin qadağasını nəzərdə tutur. Ermənistan və Azərbaycan Avropa İttifaqının “Maqnitski siyahısı”nın müddətinin uzadılmasına tərəfdar ölkələrin siyahısında Gürcüstan da yoxdur. Əvvəl Borrel tərəfindən siyahıya salınıb, sonra isə çıxarılan Cənubi Qafqaz respublikaları, görünür, hansısa siyahıya görə yaxın qonşuları Rusiya ilə münasibətləri korlamaq istəməyiblər. Bu da təbiidir. Hər ölkənin öz maraqları var, balaca ölkələrin belə. Müstəqillik illəri dövründə Azərbaycan Rusiya ilə ən tənzar münasibətlərini yaşayıb. Saakaşvilidən sonra Gürcüstan Rusiya ilə münasibətləri düzəldib. Ermənistanın düşüncə vəziyyəti nəzərə alsaq, görürük ki, hiyləgər ermənilər eyni vaxtda yenə bir neçə stulda oturmaq istəyirlər”.

Politoloq Rusif Məmmədsoy hesab edir ki, hazırda dünyada çox mürəkkəb situasiya hökm sürür: “Avropa İttifaqı Azərbaycanı da siyahıya əlavə etməklə əslində Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin gərginləşməsinə maraqlı görünür. Aydın ki, Rusiyanın Azərbaycana etdiklərini hər birimiz çox gözəl bilir. Lakin bizim üçün daha vacib məsələ dövlətin milli və təhlükəsizlik maraqlarıdır ki, bu da bu gün üçün Rusiya ilə münasibətləri gərginləşdirməməyi özündə ehtiva edir.

Digər aktual sual isə ondan ibarətdir ki, Qərb Rusiyanı hədəf alarkən bölgə ölkələrini düşünmür. Bunu anlamaq üçün yaxınlığımızda təcrübələr var. Biz bölgədə qarşılıqlı istəmirik. Bununla yanaşı isə Azərbaycanın mövqeyi açıq və aydındır. Azərbaycan Rusiya-Ukrayna savaşında açıq şəkildə Ukraynaya humanitar yardımlar göndərir. Bəs Ermənistan nə edir? Bunun da cavabı olduqca sadədir. Ermənistan hazırda Rusiyaya qarşı sanksiyalardan yayınmaq üçün platsdarm rolunu oynayır. Beynəlxalq Valyuta Fondunun ekspertlərinin son məqaləsi də bütün bunları sübut edir. Sadəcə bu da deyil. Məsələn, Avropa İttifaqı Slovakiyaya icazə verir ki, Rusiyadan nefti alsın və məhsulları Çexiyaya ötürsün. Və yaxud da Almaniya Rusiyadan qaz həcmi artırır. Nə qədər qərbi səslənsə də, bunlar faktlardır. Bütün bunların fonunda isə Azərbaycan üçün prioritet öz milli və təhlükəsizlik maraqlarıdır”.

□ **Cavanşir ABBASLI**
 “Yeni Müsavat”

Ermənistanla Türkiyə arasında münasibətlərin normallaşması prosesi dalana dirənib. Münasibətlərin normallaşmasına əsas əngəl bir tərəfdən Ermənistanın Azərbaycanla sülh müqaviləsindən yayınmasıdır, digər tərəfdən İrəvanın Zəngəzur dəhlizini açmaq istəməməsidir. Rəsmi Ankara dəfələrlə bəyan edib ki, Türkiyənin Ermənistanla münasibətlərinin normallaşması bu şərtlərə əməl olunmasından asılıdır.

Cənubi Qafqazda sürətlə dəyişən geosiyasi vəziyyət yeni müstəviyə qədəm qoyub. Dünya güclərinin regiona marağı, bəzi dövlətlərin bölgəyə daxil olmağa can atması siyasi prosesləri fərqli məcrada inkişaf etdirir.

Qeyd edək ki, ABŞ-ın Nyu Cersi ştatının demokrat senatoru Endryu Tsviker Azərbaycana qarşı sanksiyaların tətbiqini nəzərdə tutan N4107 qanun layihəsini irəli sürüb.

Qanun layihəsi qəbul edilərsə, Azərbaycanla bağlı olan müəssisələrlə dövlət sövdələşmələri qadağan ediləcək.

Bundan əvvəl isə Avropa Parlamenti Azərbaycana qarşı sanksiyaların tətbiq edilməsini tələb edən qətnamə qəbul edib.

Bu arada Demokratik Qüvvələrin Milli Şurası da bəyanatla çıxış edərək "beynəlxalq təşkilatları və demokratik dünyanı siyasi repressiyalara görə Azərbaycanda hakim rejimə qarşı ünvanlı sanksiyalar tətbiq etməyə çağırır". Xəbəri "Turan" yayıb.

Milli Şura bəyanatda "rejimin siyasi opponentləri, demokratiyanın tanınmış tərəfdarları Qubad İbadoğlu, Tofiq Yaqublu və başqalarının əsassız ittihamları və həbslərini" qeyd edib. Milli Şura iddia edir ki, "repressiyaların gücləndirərək hakimiyyət ölkədə gündən-günə kəskinləşən sosial vəziyyət və dərinləşən iqtisadi böhran fonunda özünü geosiyasi və daxili təhlükələrdən sığortalamağa çalışır. Bundan əlavə, "bütün regionu avrointegrasiya hərəkatı bürüyüb ki, bu da hakimiyyəti qorxudur". Milli Şura görə, "yüzlük demokratiya

ənənəsi olan dövlətimizi Şər-qə doğru itələmək perspektivsiz və ziyanlıdır".

Deputat Bəhrüz Məhərrəmov Milli Şuranın indi fəallaşmasını təsadüf saymır: "Ərazi bütövlüyü və suverenliyimizi tam bərpa etməklə, cənab İlham Əliyev Azərbaycanı tarixinin heç bir dövründə olmadığı qədər güclü beynəlxalq subyektdə çevirib. Eyni zamanda möhtərəm Prezidentin enerji strategiyasının məntiqi nəticəsi və zamanında uzaqgörənliklə reallaşdırdığı infrastruktur layihələri bu gün faktiki olaraq Azərbaycanı Avropa üçün alternativsiz və çox cazibədar enerji təchizatçısına çevirib. Əlbəttə, Azərbaycanın uğurları, artan iqtisadi imkanları və bundan dolayı güclənən suverenliyi, müstəqil siyasət yürütməsi regionla bağlı qeyri-adekvat maraqları olan neoimperialist güclər tərəfindən müsbət qarşılanma bilməzdi. Xüsusən Vətən müharibəsində Azərbaycanın Zəfəri, habelə antiterror tədbirlərinin

Milli Şuradan Azərbaycana qarşı sanksiya çağırışı

Vaxtilə kommunist Azərbaycanın liderləri milli maraqları öz siyasi-ideoloji baxışlarına qurban vermirdilər, amma "demokratlar" dövlətin, millətin, xalqın maraqlarını..

şəli vəziyyətlərdən qidalanan korrupsioner senatorun qazanc və hərəkət imkanını məhdudlaşdırıb. Nəticədə, eyni mənbədən qidalanan şəxs və təsisatlar ayrı-ayrı cinayət təqibləri üzrə proseslərin siyasiləşdirilməsinə imkan kimi baxır. Təbii ki, həmin anti-Azərbaycan qüvvələrinin daxildəki uzantıları da proses-

zədələyə bilməz. İstənilən təxribatçı, ləyaqətsiz cəhd icraiəməyə və milli maraqlara yönəlik istənilən təhdidin qarşısı qətiyyətlə alınacaq".

Beynəlxalq münasibətlər üzrə şərhçi Şəhla Cəlilzadə xaricdəki anti-Azərbaycan qüvvələrin oyun alətinə çevrilənlərə səsləndi: "Sırr deyil ki, ABŞ-dakı və

Müxalifətə istefa çağırışları

Müxalifət liderləri özlərində cəsarət tapıb həqiqəti söyləməlidirlər

Azərbaycan Xalq Cəbhəsi və Müsavat partiyaları fevralın 7-də keçiriləcək növbədənkonar prezident seçkisinə qatılmayacaq. Bununla bağlı qərar Müsavat Partiyası Divanının iclasında və müvafiq olaraq AXCP-nin keçirdiyi qurultayda verilib. Partiyalar aparılan müzakirələrin və sorğuların nəticələrini nəzərə alaraq bu nəticəyə gəldiklərini bəyan edib.

Qeyd edək ki, hər iki müxalifət partiyasının boykot qərarı cəmiyyətdə birmənalı qarşılanmayıb.

Politoloq Azər Qasımlı müxalifət partiyalarını öz fəaliyyətlərini dondurmağa səsləyib: "Ölkədə siyasi fəaliyyət üçün münbit şərait yoxdursa, partiyaların fəaliyyəti də mənasızdır. Mən "dondurulmalı" deyiləndə, demirəm ki, partiyaları buraxıb evdə oturmalıdır. Söhbət səmimi davranıb hər şeyi olduğu kimi xalqa təqdim etməkdən gedir. Xalqla manipulyasiya edib aldatmağa ehtiyac yoxdur. Əgər ölkədə siyasət yoxdursa, açıq şəkildə bunu demək lazımdır. Sadəcə, "biz indi nə etməliyik" sualını müzakirəyə çevirmək lazımdır. Gücləri birləşdirib prosesi hara gətirmək lazımdır, mən bu haqda düşünməyin tərəfdarıyam".

Bəzi müxalifət funksionerləri isə tərəfdarlarının həyatını təhlükəyə atmağın, onların həbs olunmasına şərait yaratmağın, partiyanın qeydiyyatı üçün Ədliyyə Nazirliyinə müraciət edib, seçkilərdə iştirakdan imtina etməyi məntiqi əsası olmadığını söyləyirlər. Onların qənaətinə görə, bu, cəmiyyəti aldatmaqdır və müxalifət liderləri özlərində cəsarət tapıb həqiqəti söyləməlidirlər.

YAP-çı deputat Məşhur Məmmədov ənənəvi müxalifət partiyalarının ölkədə normal seçki mühitinin olmamasına dair bəyanatını əsassız sayır. O, AYNA-ya açıqlamasında deyib ki, Müsavat və AXCP məğlub olacağını bildiyinə görə seçkilərə qatılmır: "Məlumdur ki, Rusiya-Ukrayna müharibəsi, Qərbin Rusiyaya qarşı çoxvektorlu embarqoları, beynəlxalq münasibətlər sisteminə gərginliklər, regional konfliktlər fonunda dünyanın siyasi və iqtisadi nizamı dəyişib. Dünyanın bölüşdürülməsi uğrunda kəskin mübarizə gedir və bir çox ölkələr bu prosesin qurbanına çevrilib. Belə bir şəraitdə Azərbaycan nəinki bundan özünü qoruya bilsin, əksinə, öz doğma torpaqlarını işğaldan azad edib. Ölkəmizin suverenliyi tam şəkildə bərpa olunub".

M.Məmmədov hesab edir ki, Müsavat və AXCP qürub dövrünü yaşayır və heç bir ictimai dəstəyə malik deyil: "Bəzi müxalifət partiyaları mövcud realığı olduğu kimi qiymətləndirib, cənab İlham Əliyevin namizədliyini müdafiə etdi. Müsavat və AXCP isə cəmiyyətdə heç bir nüfuzla malik deyil. Bu partiyaların nəinki sosial elektoratu, kiçik bir tədbirə toplayacaq tərəfdarları da yoxdur. Bu halda seçkilərdə məğlub olacaqlarını dəqiq bilirlər və diqqəti bundan yayındırmaq üçün ölkədə normal seçki mühitinin olmaması kimi yersiz və əsassız bəhanələr gətirirlər".

□ "Yeni Müsavat"

dən kənarda qala bilməzdi. Bu mənada Milli Şura deyilən antimilli ünsürlərin eyni vaxtda fəallaşması təsadüf ola bilməz. Aydındır ki, bu xəyanətkar kəsimin onlara tapşırılmış təxribatçı tezislər üzrə koordinasiya olunmuş fəaliyyətlərinin yeganə məqsədi də təzyiq mühiti formalaşdırmaq, siyasi sabitliyi pozaraq ölkənin daxili məsələlərinə müdaxilə arzusunda olan xarici qüvvələr üçün fürsət yaratmaqdır. Amma bu riyakarlar da, onların havadarları da birmənalı şəkildə anlamalıdır ki, onların Azərbaycanda qanunsuz təsiri istisna edən şəraitdə, hər kəsin qanun və məhkəmə qarşısında hüquq bərabərliyi əsasında həyata keçirilən cinayət prosesini siyasiləşdirmək cəhdləri indidən iflasa məhkumdur və bu saxtakarlar hər addımda özlərini daha çox ifşa edirlər. Bizim üçün onların nə dediyi, nə yazdığını önəmli yoxdur. Ölkə Prezidentinin də ifadə etdiyi kimi, bu gün bizim üçün "Azərbaycan xalqının hökumətimizin siyasəti barədə düşündüyü vacibdir. Yeni hər kəs başa düşməlidir ki, İlham Əliyevin qurduğu nizamı nə bu gün, nə də gələcəkdə heç bir xarici və daxili ünsür

Avropadakı erməni lobbisi xüsusilə 44 günlük müharibədəki məğlubiyyətdən sonra kütləvi hal alan anti-Azərbaycan qətnamələrin əsas təşəbbüskandır. Onların ölkəmizə qarşı qlobal hücumları, sadəcə, ölkə səviyyəsində, yaxud regional müstəvidə deyil, daha qlobal formatdadır. Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə hüquq mübarizəsi, həmçinin Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinə qaldırmaq istədikləri məsələlər nəzərə alınsa, mənzərənin çərçivəsi daha da aydınlaşar. Təəssüf ki, Azərbaycanda bir sıra "qüvvələr" xüsusilə prezident seçkisi ərzində bu qlobal oyunun alətinə çevrilməkdədir. Onlar hakimiyyətə müxalifliklə dövlətə və millətə müxalifliyi səhv salırlar, özlərini milli maraqları təhdid edən "qüvvə" kimi aparırlar. Çünki Azərbaycana qarşı sanksiya çağırışı, sadəcə, hakim elitəni deyil, bütün xalqı, milləti narahat edəcək məsələdir. Halbuki ideoloji çərçivə liderlik iddiasında olan şəxsin dövlətə və millətə xidmətinə mane olmamalıdır. Vaxtilə kommunist Azərbaycanın liderləri belə milli strateji ba-

dır. Halbuki onlar 7 fevral seçkilərini ümummilli Zəfərin davamı olaraq dəyərləndirə, yaxşı dövlət idarəçiliyinə dair baxışları ilə cəmiyyətimizin, dövlətimizin yenidən qurulmasında iştirak edərək prosesə töhfə verə bilərdilər. Lakin kənarda qalmaqla yetindikləri azmış kimi, hələ ölkəmizə qarşı sanksiya çağırışı etməklə özlərindəki maskanı düşürmüş oldular. O ki qaldı avrointegrasiya məsələsinə, Prezident İlham Əliyev açıq mətnlə vurğuladı ki, Azərbaycanın belə bir niyyəti yoxdur".

□ Cavanşir ABBASLI
"Yeni Müsavat"

Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi (AİHM) "Narayan və başqaları Azərbaycana qarşı" işi üzrə hökmü dərc edib. Bu barədə erməni mediası AİHM-in saytına istinadən məlumat yayıb. Hökm öldürülən erməni əsgərlərin yaxınlarının şikayəti əsasında çıxarılıb.

Hadisəni ermənilər məhkəməyə bu cür təqdim edib: 2016-cı il dekabrın 29-da səhər saatlarında Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin əsgəri Çingiz Qurbanov sərhədi keçib silahsız əsgərlər - Edqar Narayan və Edik Abovyanı öldürüb. Döyüş mövqeyində olan digər əsgərlər dərhal atəş səsində tərəf qaçıblar. Atışma olub və üçüncü erməni əsgəri Şavarş Melikyan da öldürülüb. Ermənistan silahlı qüvvələri gəlib və bir saat davam edən atışmadan sonra qarşı tərəfdən atəş kəsilib. Məlum olub ki, "qarşı tərəfdə" yalnız Çingiz Qurbanov olub.

Qurbanovun meyiti ilə birlikdə 3 erməni əsgərin meyiti yerdə tapılıb. Məhkəmə-tibb ekspertizasının rəyinə görə, ölümcül güllələr Çingiz Qurbanovun avtomatından atılıb. Ərizəçilərin sözlərinə görə, Azərbaycan Qurbanovun erməni əsgərləri öldürdüyünü tanıyıb. Lakin qətlərin hansı şəraitdə baş verdiyini araşdırmayıb. Əvəzində dövlət onun bu hərəkətinə yüksək qiymətləndirib, Çingiz Qurbanova ölümündən sonra "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" adı verilib, həmçinin onun adına küçə var.

AİHM-in qərarına əsasən, hərbcilər Edqar Narayan və Erik Abovyanın ölümü, habelə onların ölüm şəraitinin araşdırılmasına görə Konvensiyanın 2-ci maddəsinin (yaşamaq hüququ) tələbləri pozulub.

AİHM Konvensiyanın 13-cü (effektiv müdafiə hüququ) və 14-cü maddəsinə (ayrı-seçkiliyin qadağan edilməsi) uyğun olaraq araşdırmaya ehtiyac olmadığını bildirib və bu ittihamları rədd edib.

AİHM-in qərarına əsasən, Azərbaycan məhkəməsinin qərarının qanuni qüvvəyə mindiyi tarixdən üç ay ərzində (44-cü maddəyə uyğun olaraq) hər ərizəyə görə tutula biləcək isənilən vergini, üstəgəl 16.000 avro ödəməyə borcludur. Konvensiyanın 2-ci bəndi ilə maddi ziyana görə hər ərizəçiyə görə 2780 avro, üstəgəl, xərclərlə bağlı onlardan tutula biləcək bütün vergilər ödənilməlidir.

Çingiz Qurbanov 24 noyabr 1994-cü ildə Qusar rayonunun Həzrə kəndində anadan olub. 2012-ci ildə Azərbaycan Texniki Universitetinə daxil olub. 2016-cı ildə həmin universitetin məzunu olan Çingiz Qurbanov həmin ilin iyul ayında həqiqi hərbi xidmətə yollanıb.

Avropa Məhkəməsindən şəhid Milli Qəhrəman haqda absurd qərar

Hüquq müdafiəçisi qərarın siyasi və sifarişli olduğunu deyir

Çingiz Qurbanov 2016-cı ilin dekabrın 29-da Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədində ermənilərin kəşfiyyat qrupunun təxribatının qarşısını alan zaman ermənilərin pusqasına düşüb və şəhid olub. Çingiz Qurbanovun nəşi ermənilər tərəfindən ələ keçirilib. Bütün beynəlxalq normaları pozan erməni tərəfi yalnız 2017-ci il fevralın 5-də Çingiz Qurbanovun nəşini Azərbaycan tərəfinə təhvil verib.

Çingiz Qurbanov doğulduğu Qusar şəhərində, Şəhidlər xiyabanında dəfn edilib.

2017-ci ilin 7 fevralında Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə xüsusi xidmətlərinə və döyüş tapşırığını yerinə yetirərək göstərdiyi şəxsi igidliyə görə əsgər Çingiz Salman oğlu Qurbanov ölümündən sonra Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görülüb.

Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin qərarı, göstərdiyi "əsaslar" bu qərarın daha çox siyasi yüklü qərar olduğu deməkdir? Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh sazişinin olmadığı, müharibənin davam etdiyi bir dövrdə qarşı-qarşıya dayanan iki ölkənin hərbcilərinin arasında döyüş baş verməsi, bu zaman ölənlərin də olması əslində adi hal deyilmi? Ermənilərin absurd iddialarına məhkəmənin yanaşması qəzəblidirmi?

Demokratiya və İnsan Hüquqları Komitəsinin sədri, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Çingiz Qənizadə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin bu qərarı siyasi qərardır və absurddur:

"Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi və ümumiyyətlə, Avropa Şurası ilə çox yaxından tanış olan, 2010-cu ildən 2020-ci ilə qədər parlamentdəki fəaliyyətim dövründə, həmçinin hüquq müdafiəçisi olaraq sıx əməkdaşlıq edən şəxs kimi qeyd etmək istədim ki, Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin "Narayan və başqaları Azərbaycana qarşı" işi üzrə qəbul etdiyi qərar hüquqa əsaslanan qərar deyil, siyasi qərardır. Çox təəssüf ki, Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi əslində siyasi təsirlər altında qərarlar qəbul edir. Lakin belə olmalıdır. Haqqında söhbət gədən qərarın siyasi qərar olduğu şübhəsizdir. Ona görə ki, Azərbaycan əraziləri Ermənistan tərəfindən işğal edildikdən sonra 1994-cü ilin mayında Minsk Qrupunun təşəbbüsü ilə atəşkəs elan edilərsə də, müharibə, konflikt bitməmişdi. Yeni atəşkəs müharibənin, konfliktin başa çatdığı demək deyildi. 1994-cü ildən sonrakı illərdə, eləcə də 2016-cı ildə Ermənistanın xüsusi təlim keçmiş snayperləri tərəfindən, diversiya qrupları tərəfindən Azərbaycanın çoxlu sayda hərbciləri və mülki sakinləri öldürülüb, yaralanıb. Hətta bu xain hücumların qurbanları içərisində azyaşlı uşaqlar, yaşlı insanlar da olub. Azərbaycan ərazisinə daxil olan və ərazilərimizin 20 faizini işğal edən Ermənistan ordusu idi. 2015-ci ildə "Çıraqov qardaşları və qeyrilərinin Ermənistan qarşı iddiası"nda da Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi Azərbaycan ərazilərinin Ermənistan ordusu tərəfindən işğal edildiyini təsdiq et-

məklə Azərbaycan vətəndaşları Çıraqov və başqalarına kompensasiya verilməsini Ermənistan hökumətinin üzərinə qoymuşdu. Bu, əslində həm də Ermənistanın işğalçılığının məhkəmə tərəfindən təsdiqlənməsi idi".

Hüquq müdafiəçisi vurğuladı ki, indi Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin 2016-cı ilin dekabrında müharibə şəraitində olan tərəflərin hərbcilərinin arasında baş vermiş atışma nəticəsində insan ölümünün baş verməsinə görə qərar qəbul etməsi anlaşılan deyil. Bu qərar da hüquq deyil, sırf siyasi maraqlar üstün tutularaq qərar verilib: "Məhkəmə siyasi maraqlardan Ermənistanın mövqeyindən çıxış edərək ədalətdən kənar qərar qəbul edərək 29 dekabr 2016-cı ildə Ermənistan diversiya qrupu sərhəddə Azərbaycana qarşı təxribat törətməyə cəhd edib və bu təxribatın qarşısını almaq üçün cavab atəşi Azərbaycan hərbcisi Çingiz Qurbanov tərəfindən açılıb. Nəticədə döyüş olub və Çingiz Qurbanov şəhid olub. Onun meyitini erməni hərbcilər ələ keçiriblər və bir aydan artıq müddətdə meyiti girov saxladılar. Bunun özü ermənilər tərəfindən beynəlxalq konvensiyanın pozulması idi. Bütün bu faktlar uzaq olmayan tarixdə baş vermiş faktlardır. Lakin təəssüf ki, Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi ermənipərəst qüvvələrin istəyini yerinə yetirərək faktlara, hüquqa deyil, siyasətə üstünlük verərək qərar qəbul edib. Əslində ədalətli olsaydılar, ermənilərin iddiaları rədd edilməli idi. Müharibə şəra-

itində olan dövlətlərin hərbcilərinin silahlı qarşıdurmasında ölənlərə görə bu cür məhkəmə qərarı çıxarılması absurddur. Bu, Avropa Məhkəməsinin özü üçün çox ziyanlı bir presedent yarada bilər. Gələcəkdə həm Azərbay-

can, həm də Ermənistan tərəfindən bu kimi hallarla bağlı iddialar qaldırıla bilər ki, bu da Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin iş yükünü artırar".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanın ən gənc və yaşlı səfiri kimlərdir?

Azərbaycanın dünyanın 80-ə yaxın ölkəsində diplomatik nümayəndəliyi fəaliyyət göstərir. Eyni zamanda Azərbaycanda 88 ölkənin və beynəlxalq təşkilatın nümayəndəliyi, 15 xarici dövlətin konsulluğu akkreditə olunub.

Modern.az bununla bağlı olaraq Azərbaycanın ən gənc və yaşlı səfirini araşdırıb.

Araşdırmaya görə, Azərbaycanın ən gənc səfiri Fransa-ya ötən il təyin olunmuş Leyla Abdullayevadır.

Orta təhsilini Bakıda və Bakı Dövlət Universitetinin beynəlxalq hüquq və beynəlxalq münasibətlər fakültəsində beynəlxalq münasibətlər ixtisası üzrə bakalavr və magistr pillələrində təhsil alan gənc elçi 2002-ci ildən etibarən Xarici İşlər Nazirliyində çalışır. 42 yaşlı diplomat nazirlikdə çalışdığı müddətdə regional təhlükəsizlik, ölkənin regional təşkilatlarda iştirakı, xüsusilə də bu təşkilatlarla siyasi və təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlıq münasibətlərinə məsul olub. Azərbaycan Respublikasının NATO yanındakı Nümayəndəliyində və Azərbaycan Respublikasının Belçika Krallığındakı Səfirliyi və Avropa İttifaqı yanında Nümayəndəliyində diplomatik fəaliyyət göstərərək. XİN-də bundan öncə Azərbaycanın Beynəlxalq İnkişafa Yardım Agentliyində (AİDA) direktor müavini vəzifəsində çalışıb. 2018-2022-ci illərdə XİN-in mətbuat katibi olub. Prezidentin 17 oktyabr 2022-ci il tarixli Sərəncamı ilə Azərbaycanın Fransa Respublikasındakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri təyin edilib.

17 ildir səfir olaraq çalışan Polad Məmmədov isə 4 fevral 1945-ci ildə Bakıda anadan olub. Özünə soyad kimi atasının ləqəbini götürən səfir geniş yayılmış bir sıra mahnıların müəllifi və onların ifaçısı kimi də tanınıb.

78 yaşlı elçi 1973-cü ildə Azərbaycan SSR əməkdar artisti, 1982-ci ildə isə Azərbaycan SSR xalq artisti fəxri adlarını alıb. 1987-ci ildən Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının direktoru və bədii rəhbəri vəzifələrində çalışıb.

Azərbaycanın Rusiyadakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Polad Bülbüloğlu Müqəddəs Knyaz Nevski mükafatına layiq görülüb.

Polad Bülbüloğlu Rusiya və Azərbaycan xalqları arasında sülhün, anlaşmanın qorunmasında, dostluq tellərinin möhkəmlənməsindəki xidmətlərinə görə təltif edilib. Diplomat həmçinin Azərbaycanın sabiq mədəniyyət naziri (1988-2006) vəzifəsində çalışıb.

Daha sonra Azərbaycanda "2009-cu ilin Adami" elan edilib.

Yaşlı səfirlerimiz arasında Vilayət Quliyev, Tamerlan Qarayev, Vaqif Sadıqov və sair də var.

Azərbaycanda demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət quruculuğunda fəal iştirak edən Prezident İlham Əliyev, həm də görkəmli partiya xadimidir. O, ölkənin aparıcı siyasi partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) lideridir. İlham Əliyev YAP-ın I qurultayında (1999) partiya sədrinin müavini, II qurultayında (2001) isə birinci müavini seçilib. Bu mühüm vəzifənin öhdəsindən layiqincə gələn İlham Əliyev əhalinin geniş kütlələrinin Yeni Azərbaycanın quruculuğuna səfərbər olunmasında olduqca səmərəli fəaliyyət göstərmişdir.

2000-ci ilin parlament seçkilərində YAP-ın seçki kampaniyasına İlham Əliyev başçılıq edib. Məhz onun rəhbərliyi ilə YAP həmin seçkilərdə parlaq qələbə qazanıb və Milli Məclisdə böyük əksəriyyəti qazanıb.

Yeni Azərbaycan Partiyasının 2005-ci il 26 mart tarixində keçirilmiş III Qurultayında partiyanın yeni sədri - Prezident İlham Əliyev seçildi. Prezident İlham Əliyev öz islahatçı kursuna sadıq qalaraq 2021-ci ildə YAP-da mahiyyət etibarı ilə dəyişikliklərə səbəb olmuş islahatlar təşəbbüsü ilə çıxış etdi. 2021-ci ilin 5 mart tarixində partiyanın VII Qurultayında yeni nizamnamə təsdiq olundu və bununla da partiya sədrinin birinci müavini vəzifəsi təsis olundu, İdarə Heyəti, Təftiş Komissiyası, Veteranlar Şurası, Gənclər Birliyi və Mərkəzi Aparatı yaradıldı. Partiyanın yeni proqramı qəbul edildi, həmçinin kadr islahatlarına başlanıldı.

Qeyd edək ki, hakimiyyətin namizədinin ilk dəfə AHİK qurultaylarında elan olunması bir növ ənənəyə çevrilib. Həm 2003, həm 2008, həm də 2013-cü il prezident seçkilərində İlham Əliyevin prezidentliyə namizədliyi ilk olaraq AHİK-nin qurultaylarında irəli sürülmüşdü. 2018-ci ildən isə YAP İlham Əliyevin namizədliyini irəli sürüb. 2023-cü il dekabrın 17-də YAP İlham Əliyevin prezidentliyə namizədliyini irəli sürüb. Bu barədə qərar YAP İdarə Heyətinin genişləndirilmiş iclasında qəbul edilib. Qərar səsverməyə çıxarılarq yekdilliklə qəbul edilib.

Dekabrın 21-də isə Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyəti (AzQAC) növbədənənar prezident seçkisində Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədi İlham Əliyevi dəstəkləmək barədə qərar verib.

YAP Təftiş Komissiyasının üzvü, Milli Məclisin deputatı Aydın Hüseynov "Yeni Məşavət"ə açıqlamasında bildirdi ki, İlham Əliyevin prezidentliyə namizədliyinin irəli sürülməsi xalq tərəfindən də böyük coşqu ilə qarşılanıb. Çünki bu qərar təkə YAP-ın deyil, həm də xalqın böyük əksəriyyətinin arzu və istəyinin tərənnümüdür. Bir çox təşkilatların da İlham Əliyevin namizədliyini dəstəkləmək

YAP-ın İlham Əliyevlə 5-ci seçkisi-18 illik sədrlik nələri dəyişdi

Prezident hakim partiyada ciddi dəyişikliklərə səbəb olan islahatlar həyata keçirib

qərarı və istəyi təbii: "Prezident İlham Əliyevin yekdilliklə prezidentliyə namizəd kimi təsdiqlənməsi Azərbaycan xalqının vahid iradəsini ifadə edirdi. İlham Əliyev xalqın namizədidir. Ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Yeni Azərbaycan Partiyası yaranandan indiyə qədər iştirak etdiyi bütün seçkilərdə parlaq qələbə qazanıb. Cənab İlham Əliyev Ulu öndərin layiqli davamçısı kimi partiyanın uğurlar seriyasının davamlılığını möhtəşəm şəkildə davam etdirir. İndiyə qədər iştirak etdiyi prezident seçkisində İlham Əliyev həmişə parlaq qələbələr qazanıb. Heç bir rəqib namizəd İlham Əliyevin topladığı səsə yaxın səs toplaya bilməyib. Çünki İlham Əliyev rəsmi olaraq Yeni Azərbaycan Partiyası olmaqla yanaşı, demək olar bütün xalqımızın namizədi kimi qəbul edilib. Xalqın böyük əksəriyyəti İlham Əliyevə səs verib. Xalq öz seçimində yanılmayıb. İlham Əliyev fenomenal idarəçilik qabiliyyəti ni son 20 illik hakimiyyəti dövründə göstərmişdir. Vətəndaşlara qayğı, xalqın daim yanında olmaq, insanların problemlərini həll etmək və ən əsası hər bir azərbaycanlının prezidenti olmaq reallığı hər dövlət başçısına xas olmayan xüsusiyyətlərdən biridir. Ulu Öndərimizin siyasi varisi İlham Əliyevin ilk dəfə prezident seçkilərində qalib gəldiyini heç kim unutmayıb. Onun 20 il bundan əvvəl söylədikləri hər kəsin yadındadır. İlham Əliyev sözünə əməl edən liderdir. Prezidentimiz indiyədək xalqına hansı vədi veribse, onu yerinə yetirib. Ümummilli lider

Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş Azərbaycan dövləti Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında tarixinin ən böyük yüksəlişini yaşayıb. Bu yüksəliş Azərbaycanın yeni strategiyasına əsaslanan sosial-iqtisadi inkişafına, insan kapitalının əsas diqqət mərkəzində olduğu siyasətə və ən əsası, ölkəmizin qalib dövlət statusu ilə regionun əsas güc mərkəzinə çevrilməsinə səbəb olub.

Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu ən vacib sahələr ötən 20 ildə inkişaf etdirildi, "Əsrin müqaviləsi" tam olaraq həyata vəsiqə qazandı, Şimal-Cənub, Şərq-Qərb nəqliyyat kommunikasiyaları işə düşdü, Azərbaycana xarici sərmayələr hər gün artmağa başladı, ölkəmiz etibarlı tərəfdaş kimi tanındı. Neft kapitalının insan kapitalına çevrilməsini şərtləndirən amillər tətbiq edildi".

Deputat qeyd etdi ki, ötən 20 ildə əldə edilən uğurları sadalamaqla bərabər, xalqımız və dövlətçiliyimiz üçün ən böyük problemin - Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində tam olaraq bərpa edilməsi ni də xüsusi qeyd etmək lazımdır: "Son 20 ildə müxtəlif ölkə və şəhərlərdə Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həll olunması üçün İlham Əliyev çoxsaylı görüşlər keçirib, müzakirələr aparılıb. İki dəfə Ermənistanla və onun arxasında duran güclərə mesajlar verilib, müharibə variantı onların yadına salınıb. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsini yerinə yetirmək

istəməyən güclər ATƏT-in Minsk Qrupunda da dişsiz fəaliyyətləri ilə yadda qaldılar. Ermənistanın təxribatları isə Prezidentin əmri ilə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin əks-hücuma keçməsinə səbəb oldu. Tarixə 44 günlük Vətən müharibəsi kimi düşən "Dəmir yumruq" əməliyyatı Qarabağımızı və ətraf rayonları erməni işğalçılarından azad etməsi üçün kifayət etdi. İlham Əliyev sərkərdəlik məharəti ilə ordumuzu, Prezident kimi xalqı bir araya gətirə və böyük qələbəni əldə edə bildi. Ali Baş Komandan İlham Əliyev xalqın arzusunu gerçəkləşdirməklə yanaşı, həm də ən əsas vəzifəsini - ata vəsiyyətini yerinə yetirdi. 200 illik Azərbaycan tarixində ilk dəfə olaraq dövlətimizin böyük ərəzilərindən bir hissəsi azad edildi. Bu, misli görünməmiş bir uğurdur, xalqımız da bunu bilir və dəyərləndirir. İlham Əliyev dövlət başçısı seçildiyi gün xalqa Qarabağı işğaldan azad etmə sözü verdi və vədinə sadıq oldu. Bu gün ölkəmiz sosial, iqtisadi, hərbi, siyasi və bütün sferalarda inkişaf edir. Azərbaycan Kubokunun 1/8 final Xankəndidə keçirildi. Misilsiz tarixi günlər yaşayırıq. Prezidentimiz indiyədək xalqına hansı vədi veribse, onu daim yerinə yetirib. İlham Əliyev sözə və əməldə bir olan liderdir.

Azərbaycanın regionun və dünyanın aparıcı dövlətlərindən birinə çevrilməsində İlham Əliyevin misilsiz xidmətləri olub. O, Heydər Əliyevin layiqli davamçısı kimi xalqın sevgisini qazandı. İl-

ham Əliyevin Azərbaycan tarixi və xalqı qarşısında ən böyük xidməti, söz yox ki, ərəzi bütövlüyümüzü, hələ 42-43 yaşındaykən dediyi kimi, son qarşısına qədr bərpa etməsidir. Bu tarixi nailiyyət onu

Azərbaycan xalqının qəhrəmanına çevirib. Qalib lideri xalqımız 7 fevral prezident seçkisində bir daha qalib edəcək".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Məşavət"

“Uduzacaqlarını hiss edərək...”

“AXCP, Məşavət və bir neçə digər təşkilat ancaq xaricdən gələn tapşırıqları icra etməklə məşğuldur”. Bu sözləri Məşavət.com-a açıqlamasında YAP-çı deputat Aydın Mirzəzadə deyib. “Artıq ənənə halını alıb ki, Azərbaycanda seçkilər, ölkəmizdə mühüm beynəlxalq tədbirlər ərəfəsində xaricdəki müəyyən mərkəzlər anti-Azərbaycan kampaniyasına başlayırlar, ölkəmizə qarşı böhtanlar atılır. Vaxtilə hakimiyyətdə olan AXCP-Məşavət cütliyünün əsasında yaradılmış bir neçə siyasi təşkilat bir qayda olaraq seçkilərdə iştirakdan imtina edir, onları cəmiyyətlə işləyən görmək olmur. Onların regionlarda hər hansı bir fəaliyyətlərindən danışmağa dəyməz. Ancaq bununla belə, xaricdəki anti-Azərbaycan mərkəzləri ilə sıx əlaqədə olurlar, onlarla bir müstəvidən çıxış edirlər, bir növ onların tapşırıqlarını yerinə yetirmiş kimi görünürlər. Bunu nə vətənpərvərlik, nə də demokratiklik adlandırmaq olar. İstənilən ölkənin siyasi təşkilatları ilk növbədə, ölkə daxili ilə işləməlidir. Ölkəni özlərinin gördükləri demokratik formaya gətirmək üçün çalışmalıdırlar. Əlbəttə, müxtəlif fikir ayrılıqları ola bilər. Seçkilər də ona görədir ki, ilk növbədə, seçici öz seçimini edə bilsin. Demokratik, mərkəzçi və bitərəf qüvvələr bu günlərdə seçkilərə çox aktiv şəkildə hazırlaşsınlar”, - deyərək bildirib.

Deputat bu günlər seçki prosesinin ən vacib hissəsinin yaşandığını da qeyd etdi: “Artıq bir neçə namizəd irəli sürülüb. MSK-da qeydiyyatdan keçmə və imzatoqlama ərəfəsidir. Bütün bu proseslərdən kənarda qalan radikal müxalifət AXCP, Məşavət və bir neçə digər təşkilat ancaq xaricdən gələn tapşırıqları icra etməklə məşğuldur. Seçkidə uduzacaqlarını, cəmiyyətdə hər hansı bir nüfuzlarının olmadığını hiss edərək seçkiyə getməkdən imtina etdilər. Onların əsas vəzifələri Azərbaycan barəsində bu gün xaricdə mənfi fikir yaratmaq cəhdləridir. Amma hesab edirəm ki, onların cəhdləri ölkə daxilində puç olduğu kimi, beynəlxalq aləmdə də puç olacaq. Çünki Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə hər keçən gün nüfuzu daha da artır. Azərbaycan beynəlxalq təşkilatların fəaliyyətində fəal iştirak edən ölkələrdən biridir. Azərbaycanla ikitərəfli əlaqələr qurmaq istəyən dövlətlər kifayət qədər çoxdur. Bu, ölkə rəhbərinin düşünülmüş şəkildə apardığı daxili və xarici siyasətin nəticəsindədir. Radikal müxalifətin arzuları, həmişə olduğu kimi, yenə də yerinə yetirilməmiş qalacaq”.

□ **Cavanşir ABBASLI,**
"Yeni Məşavət"

Ermenistan rəhbərliyi sülh müqaviləsini imzalamağa hazır olduğunu davamlı şəkildə bəyan etdiyi halda, Fransa və Hindistanın hesabına özünün silah arsenalına yeni nümunələri əlavə edir. Rəsmi İrəvanın ordunu gücləndirməsi sülh bəyanatlarının saxta olduğunu deməyə əsas verir. Əgər sülh imzalanacaqsas, normal qonşuluq əlaqələri qurulacaqsas, kommunikasiyalar açılacaqsas, o halda bu qədər silah-sursata, artilleriya qurğularına, zirehli texnikaya nə ehtiyac var idi? Özü də yüz milyonlarla dollara başa gələn silahlanma prosesi Ermənistanın misikin durumunda olması fonunda davam edir.

Son məlumatlardan aydın olur ki, Hindistanın Ermənistanın silahlanmasında rolu xüsusilə artmaqdadır. "EurAsianTimes" Hindistanın Ermənistanla "Akaş" zenit-raket komplekslərini satdığına dair məlumatlar dərc edib. "Akaş" Hindistanın "Bharat Dynamics Limited" (BDL) şirkəti tərəfindən istehsal olunan, həssas əraziləri və nöqtələri hava hücumlarından qorumaq üçün nəzərdə tutulmuş qısa mənzilli zenit-raket kompleksidir.

Bu hava hücumundan müdafiə sistemi 4-25 kilometr radiusda helikopterləri, döyüş təyyarələrini və pilotsuz uçuş aparatlarını (PUA) effektiv şəkildə vurmağa qadirdir. "EurAsianTimes" yazır ki, "Akaş" "Bakı tərəfindən istifadə edilən silahlı PUA-larla mübarizə aparmaq üçün İrəvanın ehtiyaclarına ideal şəkildə uyğundur. Amma Ermənistan bununla kifayətlənmir. O, Hindistandan kamikadze dronlar, "hava-yer" və "yer-yer" raketləri almaqda da maraqlıdır. Ermənistanla çatdırılmaların yaxın bir neçə ay ərzində başlanması gözlənilir. Ermənistan bu hava hücumundan müdafiə sistemlərini Hindistandan 600 milyon dollara alıb. Bir çox ölkə, o cümlədən Braziliya, Misir və Filippin "Akaş" hava hücumundan müdafiə sisteminə maraq göstərir. Maraqlıdır, Hindistan tərəfindən Ermənistanla verilən zenit-raket kompleksləri Azərbaycan üçün hansısa təhdid yaradırmı? Hindistan bu dəstəklə nəyə nail olmaq istəyir? Dehlinin Azərbaycandan umduğu nədir ki, erməniləri belə açıq dəstəkləyir? Bizim ölkələr arasında ciddi problem olmayıb axı...

Deputat Sahib Aliyev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Hindistanın Ermənistanla sıcaq əlaqələr qurmasının iki səbəbi var: "Birinci səbəb hindlilərin, farsların, qaraçıların və hayların eyni kökdən olmaları ilə bağlıdır, amma iki ölkə arasındakı əlaqələrdə bu, həlledici faktor sayılmır. Həlledici faktor Azərbaycan-Pakistan əlaqələridir. Azərbaycan Cam-

Azərbaycanın hava döyüş taktikasına qarşı Hindistan raketləri

Rəsmi İrəvan sülh bəyanatlarının kölgəsində sürətli şəkildə silahlanır, Ermənistanın məkrli niyyəti göz önündədir

mu və Kəşmir məsələlərində Pakistanın mövqeyini həmişə və birmənalı şəkildə dəstəkləyib. Bu isə Hindistanı, özəlliklə də indi orada hakimiyyətdə olan ultramilətçiləri qıcıqlandırır və onlar öz narazılıqlarını Ermənistanı dəstəkləməklə göstərir. Ermənistanla silah-sursat satılması təbii ki, gəlir gətirməklə yanaşı, dünya silah bazarına hələ təzə qədəm qoyan Hindistana reklam baxımından da lazımdır. Fəqət mən belə düşünürəm ki, Ermənistanla əməkdaşlıq gələcəkdə Hindistan üçün əsl antireklama çevriləcək. Çünki Azərbaycanın əlində hindlilərin texnikalarını tənə-kəyə çevirəcək bütün vasitələr var. Əgər Ermənistan bu cür silahlanmaqda davam edəcəksə, heç kimdə şübhə yoxdur ki, o da baş verəcək. Azərbaycan Prezidentinin Ermənistanda revanşizm baş qaldırdığı, bizim təhlükəsizliyimiz təhdid edildiyi halda hansı dərinlikdə yerləşməsindən asılı olmayaraq, həmin təhdid nöqtələrinin sıradan çıxarılacağı haqda xəbərdarlığı yaqın unudulmayıb". **Deputat mühüm bir məqama diqqət çəkdi:** "Hindistandan yeni hərbi texnika almağı planlaşdırırlar Azərbaycan Hər-

bi Hava Qüvvələrində pilotsuz uçuş aparatları bölmələri ilə təlim-məşq uçuşlarının niyə keçirildiyini və bunun nə demək olduğunu yaqın bilməmiş deyillər. Onlar 44 günlük savaş zamanı öz narazılıqlarını Ermənistanı dəstəkləməklə göstərir. Ermənistanla silah-sursat satılması təbii ki, gəlir gətirməklə yanaşı, dünya silah bazarına hələ təzə qədəm qoyan Hindistana reklam baxımından da lazımdır. Fəqət mən belə düşünürəm ki, Ermənistanla əməkdaşlıq gələcəkdə Hindistan üçün əsl antireklama çevriləcək. Çünki Azərbaycanın əlində hindlilərin texnikalarını tənə-kəyə çevirəcək bütün vasitələr var. Əgər Ermənistan bu cür silahlanmaqda davam edəcəksə, heç kimdə şübhə yoxdur ki, o da baş verəcək. Azərbaycan Prezidentinin Ermənistanda revanşizm baş qaldırdığı, bizim təhlükəsizliyimiz təhdid edildiyi halda hansı dərinlikdə yerləşməsindən asılı olmayaraq, həmin təhdid nöqtələrinin sıradan çıxarılacağı haqda xəbərdarlığı yaqın unudulmayıb".

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin icraçı direktoru Sahib Məmmədov qeyd etdi ki, Azərbaycanın sülh proseslərini dərinləşdirmək istiqamətində addımlar atması və Ermənistanın da buna bəzi pozitiv reaksiyaları fonunda Ermənistan paralel olaraq global informasiya müstəvisində və beynəlxalq hüquq vasitələrindən istifadə etməklə Azərbaycana qarşı hücumlarını genişləndirməkdədir: "Təəssüf doğuran odur ki, Ermənistan özünün dövlət büdcəsində silahlı qüvvələrə ayrılan vəsaitin həcmi artırmağa davam edir. Bu gün Ermənistan mümkün hallarda silahları yardım şəklində əldə etməklə yanaşı, - Fransa silahlarının alınması üçün xərçin Avropa İttifaqının "Sülh Fondu" tərəfindən qarşılanması və sair - həmçinin müasir hücum silahları almaq üçün intensiv fəaliyyətlər aparmadadır. Onun əsas silah aldığı ölkələr

çərşində dünyanın ən iri dövlətlərindən olan Hindistan xüsusi olaraq seçilməkdədir. Hindistandan alınan silahların müdafiə məqsədilə alınması dair Ermənistan rəsmilərinin açıqlamaları da həqiqətə uyğun deyil. Ermənistan Azərbaycanın regionun hava məkanındakı şəksiz üstünlüyünün qarşısını almaq üçün xüsusi komplekslər almaqla əslində uzaqgədən niyyətlərini gizlətmir. Əlbəttə, Ermənistan nə qədər silahlansa belə, Azərbaycan Ordusu qarşısında duruş gətirmək iqtidarında deyil. Bununla belə, bu silahlanma Ermənistanın revanş niyyətini ortaya qoyur. Əgər Ermənistan silahlanmaya deyil, sülh prosesinə doğru addımlar atsa və sülh müqaviləsi imzalanarsa, Azərbaycanla qarşılıqlı surətdə ərazi bütövlüyünün tanınması və hücum etməmək barədə razılığa gələcəklər. Bu halda intensiv silahlanma da mənasını itirəcək. Ermənistan isə sülh müqaviləsini ləngidir, digər tərəfdən isə yanaşı fəaliyyətlərini davam etdirir və siyasi riyakarlıq nümayiş etdirir". **O ki qaldı rəsmi Dehlinin məqsədlərinə, S.Məmmədov hesab edir ki, Hindistan dünyanın supergüclərindən birinə çevrilməkdədir:** "Hindistan əhali sayına

görə lider dövlətdir. Texnoloji inkişaf sürətli dinamikaya malikdir. Bu baxımdan, əlbəttə, Azərbaycanın belə bir dövlətlə əməkdaşlığı arzuolunandır. Amma Azərbaycan öz müttəfiqlərinə münasibətdə ardıcıl və səmimidir. Biz Pakistanı bütün platformalarda birmənalı dəstəkləyirik və bu da Hindistanın xoşuna gəlmir. Eyni zamanda Hindistan silahlarını satır və gəlir əldə edir. Uduzan isə yenə Ermənistan olacaq. Rusiyadan ödənişsiz aldığı milyardlarla dəyəri olan silahlar indi haradadır? Bir hissəsi trofey kimi bizim silahlı qüvvələrin əlində, digər hissəsi qənimətlər parkında və metal qalığı kimi istifadə olunmadadır. Nəticə çıxarmayıbsa, o zaman pullarını rifahə və inkişafa deyil, silaha və informasiya müharibəsinə sərf etməkdə davam etsinlər. "Dəmir yumruq" yerindədir. Bizim gündəlik başqadır. Qarabağa təhsil, idman və mədəniyyət tədbirləri ilə qayıdırıq. "Böyük qayıdış" yalnız deportasiya olunmuş əhalinin öz evlərinə qayıtması deyil, daha geniş prosesdir".

Hərbi ekspert, ehtiyatda olan polkovnik Üzeyir Cəfərov isə öncə xatırladı ki, Hindistan tərəfdən Ermənistanın silahlandırıl-

masının tarixçəsi son 3 ilin söhbətidir: "Ona görə də 44 günlük Zəfər savaşımızdan sonra öz ordusunun bir çox problemlərini həll etmək üçün Paşinyan komandası təcili addımlar atmağa başlayıb. İlk sırada olan paytaxtlardan biri də Dehli oldu. Ötən müddət ərzində Ermənistanla bir sıra silah-sursatlar verilib. Hələ ötən ilin payızında Ermənistanın müdafiə naziri Suren Papikyan Hindistana səfəri çərçivəsində ölkənin müdafiə naziri ilə görüşmüşdü. Tərəflər ikitərəfli hərbi, hərbi-texniki əməkdaşlığa dair məsələləri müzakirə etmişdilər. İki ölkənin hərbi qurumları arasında imzalanan müqaviləyə görə, Hindistan qarşı tərəfə 214 mm-lik "Pinaka" reaktiv yayılma atəş sistemi, adı çəkilməyən tank əleyhinə raket kompleksi, müxtəlif sursat verməyə başlamışdı". **Polkovnik onu da qeyd etdi ki, hələ 2020-ci ildə Hindistan Ermənistanla 40 milyon dəyəri olan 4 "Swathi" kontrbatereya radarı tədarük etmişdi:** "İndi də Hindistan yaxın bir neçə ay ərzində Ermənistanla "Akaş" zenit-raket komplekslərini tədarük etməyə başlayacaq. Ermənistan bu hava hücumundan müdafiə sistemlərini Hindistandan 600 milyon dollara alıb. "Akaş" qısa mənzilli zenit-raket kompleksi Hindistan Müdafiə Araşdırma və İnkişaf Təşkilatı tərəfindən yaradılıb. Kompleksin ilk uğurlu sınaqları 2007-ci ilin dekabrında baş tutub. O vaxtdan bəri kompleksin bir neçə modifikasiyası yaradılıb". Məsələyə həssas yanaşmanı zəruri sayan Ü.Cəfərov hesab edir ki, bu silahlar bir müddət sonra bizim bədnam qonşularımız tərəfindən Azərbaycana qarşı təzyiq və ya təhdid kimi istifadə oluna bilər.

Beləliklə, ərazisində Avropa İttifaqının mülki missiyasını yerləşdirən və bu missiyanın sayının artmasına imkan yaradan Ermənistan hücum silahları almaqla məkrli niyyətini gizlətmir. Ermənistan fürsət düşən kimi Azərbaycana qarşı hansısa həmlələri həyata keçirmək, təxribatlar törətmək niyyətindədir, heç şübhəsiz. Aydın məsələdir, düşmən daha sarsıdıcı şəkildə cavabını alacaq. Amma o da istisna deyil ki, Ermənistanı revanşa həvəsləndirən bu bölgədə möhkəmlənmək istəyən Fransa və dostlarıdır, həmçinin Hindistan. Amma sonda uduzan Ermənistan olacaq!

□ **E.PASASOV,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanda əhalinin gəlirlərinin mühüm bir hissəsi inflyasiyanın yeminə çevrilir. Dövlət Statistika Komitəsinin açıqladığı məlumata görə, 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında ölkə əhalisinin nominal gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 12,8 faiz artaraq 70 milyard 223,5 milyon manat və ya hər nəfərə orta hesabla 6917,1 manat təşkil edib. Bütün xərclər çıxıldıqdan sonra əhalinin səracamında qalan gəlirləri 62 milyard 332,4 milyon manat olub.

Əhalinin mühüm gəlir mənbələrindən biri olan əmək haqqı məbləğində 10 ayda 11,3 faiz artım qeydə alınıb. Rəsmi statistika göstərir ki, bu ilin yanvar-oktyabr aylarında ölkə iqtisadiyyatında müdfla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əmək haqqı 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,3 faiz artaraq 921,1 manat təşkil edib. Əmək haqqı neft-qaz sektorunda 3491,7 manat, qeyri neft-qaz sektorunda 872,1 manat olub. Dövlət müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqları 886,8 manat, özəl müəssisələrdə isə 958,5 manat təşkil edib.

Mədənçixarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, eləcə də informasiya və rabitə sahələrində orta aylıq nominal əmək haqqı ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olub. On ayda ölkədə ən yüksək orta əmək haqqı 3 980,9 manat olmaqla mədənçixarma sənayesinin özəl bölməsində, ən aşağı əmək haqqı isə 455,7 manat olmaqla dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat sahəsinin qeyri-dövlət bölməsində qeydə alınıb.

Ölkə əhalisinin gəlirlərində xüsusi payı olan xaricdən pul göndərişlərində ciddi azalma var. Mərkəzi Bankın məlumatına görə, 2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında Azərbaycanda banklara sürətli pul köçürmə sistemləri vasitəsilə 2 milyard 76.4 milyon manat vəsait daxil olub.

Azərbaycanda banklardan xaricə göndərilən vəsaitin həcmi isə 516.9 milyon manat təşkil edib.

Bu isə ötən ilin yanvar-oktyabr aylarına nisbətən sürətli pul köçürmə sistemləri vasitəsi ilə banklara daxil olan vəsaitin həcmində 58 faiz və ya 2 milyard 847.9 milyon manat, banklardan xaricə köçürmələrin isə 38.5 faiz və ya 323.7 milyon manat azalması deməkdir. Xatırladaq ki, ötən ilin ilk 10

Gəlirimizin nə qədərini inflyasiya "yeyir"

Ekspert: "Hazırda inflyasiyanı artıran əsas amil inhisarçılıqdır"

ayında Azərbaycanda banklara sürətli pul köçürmə sistemləri vasitəsilə 4 milyard 924.3 milyon manat daxil olub. Banklardan xaricə göndərilən vəsaitin həcmi isə 840.6 milyon manat təşkil edib.

Mərkəzi Bankın son faiz qərarına dair açıqlamasında qeyd olunduğuna görə, İdarə Heyətinin pul siyasətinə həsr edilmiş öten iclasından - yeni noyabrın 1-dən bəri illik inflyasiya tempi gözləniləndən daha sürətlə azalıb. 2023-cü ilin noyabrında 12 aylıq inflyasiya 2.6 faiz təşkil edib. Bu isə o deməkdir ki, artıq 3-cü aydır illik inflyasiya hədəf daxilində formalaşır. Qiymətlərin aylıq dinamikaşında da öten illə müqayisədə azalma davam edir. Noyabrda deflyasiya müşahidə olunub, dövr üçün qeyri-xarakterik olaraq istehlakçı qiymətlər indeksi 0.2 faiz azalıb.

AMB-dəy bildirirlər ki, illik inflyasiya xarici və daxili amillərin təsirləri ilə azalıb: "Xarici mənşəli inflyasiyanın səngiməsi əsasən global iqtisadi aktivliyin azalması və əksər ölkələrdə həyata keçirilən sərt pul siyasəti nəticəsində baş verib. Qlobal əmtəə, xüsusi

lə də enerji və ərzaq qiymətlərində azalmanın davam etməsi ölkəyə inflyasiya idxalını azaldıb. Dünya Bankının məlumatına əsasən, əmtəə qiymətləri indeksi noyabrda illik əsasda 18.3 faiz, o cüm-

lədən enerji qiymətləri üzrə 23.9 faiz, qeyri-enerji qiymətləri üzrə 4.6 faiz enib. BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) məlumatına görə isə ərzaq qiymətləri indeksi noyabrda illik əsasda 10.7 faiz azalıb".

Maraqlıdır ki, dünya bazarında baş verən ucuzlaşma Azərbaycana idxal olunan məhsulların qiymətində əksini tapmayıb. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən, 2023-cü ilin oktyabr ayında idxal olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 1,7 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 15,1 faiz, 2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 17,0 faiz artıb.

İdxal məhsulları ucuzlaşmasa da, ixrac məhsullarımızda bu, baş verib. Belə ki, 2023-cü ilin oktyabr ayında ixrac olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 1 faiz artıb, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 28,8 faiz, 2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 28,4 faiz azalıb.

İxrac olunan qeyri-neft-qaz məhsullarının qiymət indeksi isə 2023-cü ilin oktyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə 8 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 8,6 faiz, 2023-cü ilin yanvar-oktyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq döv-

rünə nisbətən 4,6 faiz artıb.

Rəsmi statistikaya görə, global bazarlardakı ucuzlaşmanın ölkənin daxili bazarına hələ də ciddi təsiri qeydə alınmayıb. Belə ki, 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycanda istehlak qiymətləri indeksi 2022-ci ilin yanvar-noyabr aylarına nisbətən 9,4 faiz, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatları üzrə 10,4 faiz, qeyri-ərzaq məhsulları üzrə 8,9 faiz, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlər üzrə 8,6 faiz artıb. 2023-cü ilin noyabr ayında istehlak qiymətləri indeksi əvvəlki aya nisbətən 0,2 faiz azalıb, əvvəlki ilin noyabr ayına nisbətən 2,6 faiz yüksək olub. Ötən ay ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatları üzrə istehlak qiymətləri indeksi əvvəlki aya nisbətən 0,4 faiz ucuzlaşıb, əvvəlki ilin noyabr ayına nisbətən 1,5 faiz baha olub.

Noyabr ayında qeyri-ərzaq məhsulları üzrə istehlak qiymətləri indeksi əvvəlki aya nisbətən dəyişməyib, əvvəlki ilin noyabr ayına nisbətən 3,1 faiz artıb.

2023-cü ilin noyabr ayında əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlər üzrə istehlak qiymətləri indeksi əvvəlki aya nisbətən 0,1 faiz azalıb, əvvəlki ilin noyabr ayına nisbətən 4 faiz artıb.

Mərkəzi Bankın məlumatına görə, valyuta bazarında tarazlığın qorunduğu şəraitdə manatın nominal effektiv mə-

mayillərin davam etməsi halında 2024-cü ildə Mərkəzi Bankın valyuta bazarına müdaxiləsinin alışqönlü olması ehtimalı var.

İqtisadçı-ekspert Pərviz Heydərovun dediyinə görə, nominal gəlirlərin artması əhalinin alıcılıq qabiliyyətinin artması demək deyil: "Əhalinin alıcılıq qabiliyyətinin dəyişməsinə

real gəlirləri ilə qiymətləndirmək mümkündür. Ölkədə qeydə alınan 0,8 faizlik iqtisadi artımla real gəlirlərin artım səviyyəsi arasındakı kəskin fərq təbii iqtisadi qanunauyğunluqdan kənarlaşmadır. Amma nominal gəlirlərin artımı ilə bağlı göstəricini normal qəbul etmək olar. Ölkədə iqtisadi artımın 1 faizdən aşağı olması iqtisadiyyatda bərpa prosesinin başa çatmadığını göstərir və müəyyən mənada qəbulolunandır".

Ekspert bildirir ki, əhalini gəlirlərini artırmaq üçün arxasında iqtisadiyyatın artımı dayanmayan addımların atılması arzuolunmazdır: "Belə addımlar qısa müddətə effekt versə də, sonra iqtisadiyyat üçün daha ciddi problemlər yara-da, inflyasiyanı sürətləndirə və ölkədə iqtisadi kollapsa səbəb ola bilər. Yəni gəlirlərin artımı mütləq və mütləq iqtisadiyyatın ümumi inkişafı ilə müşayiət olunmalıdır, gəlir artımının arxasında real iqtisadi artım dayanmalıdır. Düşünürəm ki, hazırda Azərbaycanda əsas diqqət əhalinin ən varlı və ən kasıb qrupları arasındakı məsafəni qısaltmağa yönəldilməlidir. Yəni 280 manat pensiya alanla 3-5 min manat alan, 340 manat maaş alanla 8-10-15 min alan arasındakı bu kəskin fərq azaldılmalıdır. Belə kəskin fərqi olduğu şəraitdə nominal gəlirlərin artımı ilə əhalinin həyat səviyyəsində artım olduğunu demək qeyri-mümkündür".

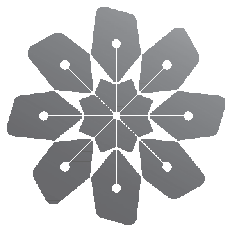
P. Heydərovun sözlərinə görə, inflyasiyanı azaltmaq üçün ilk olaraq inhisarçılığın yaratdığı qiymət artımının qarşısı alınmalıdır: "Bu gün Azərbaycanda inflyasiya artımında əsas pay inhisarçı subyektlərin öz maraqları naminə atdıqları addımlardadır. Onların qanunsuz fəaliyyətlərinin qarşısı alınsa, inflyasiya indikindən xeyli aşağı olar, mən deyirdim ki, hökumətin hədəf göstəricisi daxilində hərəkət edər".

□ **Dünya SAKİT, "Yeni Məsələ"**

zənnəsinin 2023-cü ilin 11 ayında 19.5 faiz möhkəmlənməsi idxal inflyasiyasının azalmasıda mühüm rol oynayıb. Bu dövrdə daxili amillərdən qida emalı sənayesi məhsullarının istehsalçı qiymətləri azalıb (noyabrda illik 2.5 faiz azalma), kənd təsərrüfatı istehsalçı qiymətlərinin artım tempi (noyabrda illik 4.1 faiz artım) aşağı düşüb. Bu amillər müəyyən zaman intervalında inflyasiyaya azaldıcı təsir göstərir: "Hökumət və Mərkəzi Bank tərəfindən həyata keçirilən antiinflyasiya tədbirləri də inflyasiyanın azalmasına təsir göstərmişdir".

Mərkəzi Bankda hesab edirlər ki, ortamüddətli dövrdə inflyasiyanın xarici amilləri arasında artırıcı və azaldıcı amillər mövcuddur. O cümlədən müxtəlif regionlarda davam edən geosiyasi gərginlik dünya bazarında qiymətlərin yenidən artmasına səbəb ola bilər: "Beynəlxalq təşkilatlar 2024-cü ilə enerji qiymətləri proqnozlarını yüksək saxlayıblar. Bu da enerji idxal edən tərəfdaş ölkələrdə inflyasiya templərinə artırıcı təsir göstərə bilər. Eyni zamanda beynəlxalq təşkilatlar iqlim dəyişiklikləri və aşağı məhsuldarlığın ortamüddətli dövrdə ərzaq qiymətlərinə artırıcı təsirlərini risk olaraq qeyd edirlər. Qlobal iqtisadi aktivliyin gözlənilməyindən daha aşağı olması və əksər iqtisadiyyatlarda monetar şəraitin sərt olaraq qalması isə global inflyasiya proseslərinə azaldıcı təsir göstərə bilər. Növbəti illərdə ticarət tərəfdaşlarında milli valyutaların ucuzlaşmasının davam etməsi manatın nominal effektiv məzənnəsini möhkəmləndirməklə idxal inflyasiyasını azalda bilər".

İnflyasiyaya təsir edə biləcək başlıca daxili risk kimi isə AMB pul kütləsinin izafi genişlənməsini qeyd edir. Qurumdan bildirildiyinə görə, cari ilin qalan dövründə fiskal sektorun reallaşmış valyuta təklifinin Mərkəzi Bank tərəfindən alış manatla pul bazasına artırıcı təsir göstərə bilər. Mövcud

**Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi**

Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi

Ilin sonuna az bir müddət qalıb. İl boyu mediada daha çox müzakirə olunan mövzulardan biri bölgələrdən paytaxta əhali axınının qarşısını almaq, regionlarda azad sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi və inhisarçılığa son qoyulması, eləcə də kənd təsərrüfatının inkişafını stimullaşdırmaqla bağlı oldu.

Yeri gəlmişkən, regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı bir sıra dövlət proqramları da həyata keçirilib. Paytaxtla regionlar arasında inkişaf fərqi aradan qaldırmağa hesablanmış regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət proqramları bölgələrdə infrastrukturun yenilənməsi, rayonların simasının əhəmiyyətli dərəcədə müasirləşməsində mühüm rol oynayır. Bölgələrdə istehsal müəssisələrinin dirçəlişi və yeni sənaye obyektlərinin yaradılması, yerli resurslardan istifadənin səmərəliliyinin artırılması, aqrar sektorun müxtəlif dəstək mexanizmləri və innovativ üsullarla inkişaf etdirilməsi, müasir infrastrukturun, yeni iş yerlərinin yaradılması dövlət proqramlarının reallaşdırılmasında əsas nailiyyətlər sırasında qeyd edilməlidir.

Ümumilikdə 4 dövlət proqramı üzrə regionlara yatırılmış investisiyaların həcmi 104 milyard manat təşkil edir. 2022-ci ildə regionlar üzrə məhsul buraxılışının nominal həcmi 2003-cü ilə nisbətən 13,5 dəfə böyüyüb, əhalinin nominal gəlirləri isə 10,5 dəfə artıb. 2004-cü ildən bəri regionlarda 1,8 milyondan çox yeni iş yeri

və 52 mindən artıq yeni müəssisə yaradılıb.

Bununla belə, mütəxəssislər hesab edir ki, bir sıra uğurlar əldə edilərsə də, bu sahədə problemlər hələ də qalmaqdadır. Bunu şəhərə insan axınından, əhalinin regionlara qayıtmaq istəməməsi ilə də görmək olar.

Nə etməli? Ümumiyyətlə, bir il ərzində regionlarla bağlı hansı yeniliklər oldu, inkişaf hansı istiqamətdə oldu?

İqtisadçı Eyyub Kərimli mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a dedi ki, hazırda regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı 2019-2023-cü il proqramının yekunlaşması həyata keçirilir: "Amma proqramın icrası başa çatıb. Proqram çərçivəsində nəzərdə tutulan bəzi müddəalar öz həllini tapdı, bəzi- lərinin həll olunmasına yenə də ehtiyac var. O baxımdan düşünürəm ki, bu proqramların qarşısında qoyulan, əsasən regionların paytaxtla müqayisədə qeyri-bərabər və tarazlı inkişafının təmin edilməsi ilə bağlı müəyyən işlər aparılıb. Hazırda ölkənin əksər regionları maliyyələşmə sistemində keçir və mərkəzi büdcədən maliyyələş- me sistemi azalıb. Digər tərəfdən, hesab edirəm ki, bu sahədə həm də inzibati idarəçilik sahəsində islahatlara ehtiyac var. Həm də ölkə başçısı tərəfindən Prezidentin xüsusi nümayəndəsi institutu təbii ki, bu da artıq təmərküzləşmənin və idarəçilik aparatının daha da səmərələşdirilməsinə imkan verəcək, bununla da büdcə vəsaitlərinin daha da qənaət edil-

Regionların inkişafı

YENİ ÜSAVAT
N 230 (8367) 22 dekabr 2023

2023-də regionların inkişafı - iqtisadçı rəyi

Eyyub Kərimli: "Hər bir iqtisadi rayon üzrə ayrıca proqramlar hazırlanmalıdır, çünki..."

me sistemi azalıb. Digər tərəfdən, hesab edirəm ki, bu sahədə həm də inzibati idarəçilik sahəsində islahatlara ehtiyac var. Həm də ölkə başçısı tərəfindən Prezidentin xüsusi nümayəndəsi institutu təbii ki, bu da artıq təmərküzləşmənin və idarəçilik aparatının daha da səmərələşdirilməsinə imkan verəcək, bununla da büdcə vəsaitlərinin daha da qənaət edil-

məsinə geniş imkan yaradılacaq. Sahibkarlıq baxımından qeyri-neft sektorunun inkişafına müəyyən mənada nail olmuşuq. Bu gün ölkədə meyvə və tərəvəzin istehsalı çoxalıb, həmçinin taxıl istehsalında müəyyən irəliləyiş var. Lakin buna baxmayaraq, müəyyən problemlər də qalmaqdadır. Həmçinin bu gün regionlarda kreditlərin baha olması yenə də aktual

mövzu olaraq qalır. Bu gün paytaxtla müqayisədə regionlarda tətbiq edilən kreditlər banklar tərəfindən 30 faiz bahadır. Bu da sözsüz ki, regionlarda sosial-iqtisadi və sahibkarlığın inkişafına əngəl törədən amillərdəndir. Digər tərəfdən, hesab edirəm ki, hər region üzrə xüsusi inkişaf proqramının hazırlanması daha məqsədəuyğun olar. Bizdə sosial-iqtisadi proqramlar

ümumi hazırlanır. Hesab edirəm ki, hər bir iqtisadi rayon üzrə ayrıca proqramlar hazırlanmalıdır. Onların investisiya imkanları, iqtisadi potensialı, kənd təsərrüfatı potensialı, spesifik xüsusiyyətləri nəzərə alınmalıdır".

Ekspert əlavə edib ki, bu gün regionların idarəçiliyində bələdiyyələrin də rolunu, onların səlahiyyətlərinin artırılmasına imkanlar verilməlidir: "Hesab edirəm ki, regionlarda iqtisadi inkişafın klasterlərinin yaradılmasına dəstək ola bilər. Həmçinin regionlara texnologiyaların təmin edilməsində müəyyən çatışmazlıqlar var. Bu gün regionlarda həm agroiinovativ texnologiyaların tətbiqində çox böyük problemlər var və bura daha çox diqqət ayrılmalıdır. Amma ümumilikdə hesab edirəm ki, regionların sosial-iqtisadi proqramının icrasını müsbət qiymətləndirmək olar, müəyyən irəliləyişlər olub. Kənd təsərrüfatı sahəsində müəyyən inkişaf, artımlar müşahidə edirik. Çünki bu proqram qəbul olunanda dünyada gedən proseslər də bu səviyyədə deyildi. Bu gün regionlarımızın ixrac potensialı da artırılmalıdır".

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Afaq MİRAYIQ

Azərbaycanda balıq daha da bahalaşacaq-səbəblər

Ölkədə balıq istehlakı 80%-dən çox idxaldan asılıdır

Son dövrlər iqlim dəyişikliyi balıqçılıq təsərrüfatına da mənfi təsir göstərüb. Ölkə- mizdə balıq satışının əvvəlki illərə nisbətən xeyli azaldığı, qiymətlərin isə artdığı müşahidə olunur. Rəsmi məlumatlara əsasən, bu ilin yanvar-noyabr aylarında idxal olunan balıq və dəniz məhsullarının dəyəri artıb. Hesabat dövründə ölkəyə dəyəri 35,5 milyon dollar dəyərinə balıqlar və xərçəngkimilər, molyusklar və digər su onurğasızları idxal edilib. Bu göstərici ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,5 milyon dollar çoxdur. Görünən odur ki, daxili tələbatın ödənməsi üçün balıq idxalı gücləndirilib. Ekspertlər isə bunun qiymət artımına gətirib çıxardığını düşünür.

"Azərbaycan Balıq İstehsalçıları və Emalçıları Assosiasiyası" İctimai Birliyinin sədri Zaur Salmanlı iqtisadiyyat.az-a açıqlamasında deyib ki, Azərbaycanda balıq məhsullarının qiyməti kəskin artacaq.

Onun sözlərinə görə, təbii su hövzələrində balıq ehtiyatlarının azalması təbii kürülemə yerlərinin məhdud olması ilə bağlıdır.

Z. Salmanlı təəssüflə bildirib ki, bu il "Azersu" tərəfindən Kür çayının mənsəbində inşa olunmuş bənd hidrotexniki qaydalarla və balıqçılıq tələblərinə cavab vermədiyi üçün ehtiyatlar daha da tükənir. O, ümumiyyətlə, Kür çayında balıqların kürülemə yerlərinin məhv olduğunu söyləyib: "Bundan başqa, 1954-cü ildə Mingəçevir su anbarının tikilməsindən sonra Azərbaycanda yaradılmış 11

balıqartırma müəssisəsindən bu gün cəmi 1-2-si fəaliyyətini davam etdirir. Əfsuslar olsun ki, digərlərinin fəaliyyətləri ya dayandırılıb, ya da özəlləşdirilib. Hesab edirəm ki, təkcə qarşıdan gələn bayram ərəfəsində deyil, həm də bayramdan sonra balıq məhsullarının qiymətində kəskin artım olacaq. Çünki Azərbaycanda, demək olar ki, daxildə balıq istehsalı yox səviyyəsindədir".

"Ölkədə balıq istehlakı 80%-dən çox idxaldan asılıdır. Azərbaycana balıq əsasən Rusiya, İran və Türkiyədən idxal olunur. Həmçinin idxal xərclərində də artımın olması, sözsüz ki, bu məhsulun qiymətinin getdikcə daha da artacağını deməyə əsas verir", - Z. Salmanlı əlavə edib.

Zoologiya İnstitutunun hidrobiologiya laboratoriyasının müdiri, dosent Süleyman Süleymanov mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a mövcud problemlərdən danışdı:

"Bir var dəniz balığı, bir də var şirin su balığı. Dənizdə də, şirin sularda da ekoloji şərait dəyişib. Əvvəlki illərlə müqayisədə balığın çoxalması kəskin sürətdə azalıb. Ən çox qapalı sistemlərdə artırılan balıqlardır, buna damba balığı da deyirlər, bunlar süni qidalarla qidalanırlar. Dünyada olduğu kimi, Azərbaycanda da balıqlar üçün qidaları pulla alırlar. Bütün dünyada ərzaq qiyməti bahalaşdığına görə, bu balığa alınan ərzaq qidaları da bahalaşıb. Mən özüm "8-ci kilometr bazarı"na yaxın yerdə yaşayıram. Görürəm ki, dənizdən gələn balıqların

miqdarı azdır, amma qapalı su sistemində artırılan balıqların miqdarı çoxdur. İldən-ildə balıqların qiyməti bahalaşır. İnsanlar nə etsin, balıq öti yeyilməlidir axı. Balıq öti müalicəvidir. Tələbat çox, amma istehsal azdır. Ona görə qiymətlər artır. Təbiətdə artıb-çoxalan balıqlar isə əvvəllər bazara ucuz qiymətə gətirilirdi. İndi bazarlara gətirilən balıqların əksəriyyəti qapalı su sisteminə saxlanılan balıqlardır".

Mütəxəssis "damba yolu ilə saxlanılan balıqların təbii balıqlardan fərqi çoxdurmu, orqanizmə zərərli-dirmi" sualına belə cavab verib: "Əlbəttə, təbiətdə olan balıqla qapalı sistemdə olan balıqlar ara-

sında fərq var. Təbiətdə olan balıqlarda zülalın miqdarı çox olur, amma qapalı sistemdə yetişdirilən balıqlar daha çox yağlı olur, zülalın faizi aşağı olur. Eləcə də o balıqlarda əzələ kütləsi az olur. Təbiətdə olan balıqlar insana daha çox faydalıdır və əzələ kütləsi çoxdur. Amma onu da deməliyəm ki, qapalı sistemdə olan balıqların zərərli olub-olmaması onların qidalandırılmasından asılıdır. Əgər o qidaların tərkibində hormonal maddələr varsa, mənfi təsiri var. Bu baxır fermer təsərrüfatının rəhbərliyinə, o hansı qidaları verirsə, balıq da həmin damba malikidir".

"Bəs hansı balıq damba üsulu ilə saxlanıla bilməz" sualına gəlincə, Süleyman Süleymanov dedi ki, dəniz balıqları əsasən bu şərətdə çoxalır bilməz: "Məsələn, kütüm dənizdə yaşayır, çoxalmaq üçün çaya gəlir. Kütümü gözü yumulu ala bilərsiniz. Ke-fal, siyənək, kilək-bunlar dəniz balıqlarıdır. Bunlara heç kim müdaxilə edə bilmir. Amma belə, fərel balıqları, bunlar qapalı sistemdə saxlanıla bilər. Dəniz balıqlarını isə bu cür artırımaq mümkün deyil".

Mütəxəssis problemdən çıxış yolları haqqında da danışdı: "Ən vacib məsələ, balıqların kürüleməyə gedən vaxt

onlara əvvəlki şərait yaratmaq lazımdır ki, onlar kürüleməyə getsin və qayıtsınlar. Hər zaman demişəm, imkan verin balıq kürüsünü töksün, ondan sonra tut ye. Kürülü balığı tutanda həm balıq, həm də kürüsü məhv olur. Görün, nə qədər balığı məhv etmiş oluruq. Dənizdə yaşayıb, dənizdə çoxalan balıqların problemi yoxdur, onların ehtiyatı yaxşıdır, tükənmirlər".

Süleyman Süleymanov "işğaldan azad olunan ərazilərdə hansı bölgə balıqçılıq üçün münbit sayılır, bu istiqamətdə hansı işlər görülməlidir" sualına isə belə cavab verib: "Azərbaycanda balıqçılığın inkişaf etdirilməsi ilə bağlı dövlətin böyük proqramı var. Mən Qarabağa artıq yeddi dəfə gedib gəlmişəm. Orada ən böyük çaylardan biri Həkəri-dir. Həkəri çayında nərəkimilər, fərel, çəki balıqlarının artırılması üçün kiçik də olsa bir təsərrüfat var. Zəngilan rayonunda Bəsit çay var, orada da sakit bir yer var, istəyirlər balıqçılıq təsərrüfatını artırınsınlar. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin rəhbərliyi sayəsində artıq həmin çaylara balıq körpələri buraxılıb. Qarabağdakı çaylar niyə yaxşıdır? Orada su daimi var və sərin, təmizdir. Amma Ermənistanın gələn Oxçu çayı çıxmaq şərtilə. O çaya yaxın durulası deyil, çünki o çay çox çirkəlidir".

Afaq MİRAYIQ, Yeni Müsavat

Azərbaycanda fəaliyyət göstərən hotel və sanatoriyalara bəzi güzəştlər nəzərdə tutulub. Bununla bağlı Vergi Məcəlləsinə dəyişiklik edilib. Dəyişikliyə görə, yanvardan Azərbaycanın regionlarında hotel və sanatoriya əmlak vergisi 3 il müddətinə 75 faiz azaldılacaq.

Nəzərdə tutulan güzəşt yalnız regiondakı hotel və sanatoriyalara aid ediləcək. Bakı, Sumqayıt, Xırdalan şəhərləri və Abşeron rayonu isə istisnadır.

O da məlumdur ki, bölgələrdə hotellərin qiyməti heç də münasib deyil. Xüsusən də bayram günlərində, turizm mövsümündə regionlarda otellərin qiyməti kəskin şəkildə bahalaşır.

Maraqlıdır, yeni güzəştlər bölgələrdə "od qiymətinə" olan hotellərin qiymətinə təsir edəcəkmi?

Sözügedən məsələyə aydınlıq gətirən millət vəkili Vüqar Bayramov "Bakı-xəbər"ə açıqlamasında buna birmənalı yanaşmadı: "Vergi Məcəlləsində nəzərdə tutulan güzəştlərdən biri də regionlarda fəaliyyət göstərən hotellər və turizm obyektləri üçün əmlak vergisinin 75 faiz güzəştin tətbiq edilməsi ilə bağlıdır. Bu, nəticə etibarən ilə regionlarda fəaliyyət göstərən hotellərin və eləcə də turizm obyektlərinin xərclərini azaltmaq məqsədi daşıyır. Nəzərə almaq lazımdır ki, əmlak vergisi həmin sahibkarlar üçün əsas xərclərdən biri idi. Hesab edirəm ki, əmlak vergisinin azaldılması onların xərclərinin azaldılmasına gətirib çıxaracaq. Zətən vergi güzəştlərinin tətbiq edilməsində məqsəd regionlarda fəaliyyət göstərən turizm obyektlərinin xərcləri-

nin azaldılmasına nail olmaqdır. O cümlədən bununla da regionlarda qiymətlərin tənzimlənməsini, optimallaşdırılmasını həyata keçirməkdir. Çünki nəticə etibarən ilə xərclərin azaldılması regionlarda hotellərin, turizm xidmətlərinin qiymətində 2024-cü ildə qiymətlərin aşağı düşməsinə stimullaşdırar bilər. Çünki iqtisadi baxımdan artıq bölgələrdə turizm xidmətlərində qiymətlərin aşağı salınması üçün zəmin var. O üzəndən, məlum qərar

yet göstərən turizm obyektləri və hotellərin xidmət sferasının genişlənməsinə, daxili turizmin inkişafına, stimullaşdırılmasına imkan verəcək. Bütün bunlarla yanaşı, hesab edirəm ki, regionlarda hotellərin sayı artırılmalıdır. Hotel şəbəkə-

si böyük olarsa, bu, qiymətlərin aşağı düşməsinə öz müsbət təsirini göstərəcək".

Region hotelləri vergi güzəştləri aldı

Yeni güzəştlər bölgələrdə "od qiymətinə" olan hotellərin qiymətinə təsir edəcəkmi?

mətlərinin azalmasına gətirib çıxara bilər. O baxımdan, Vergi Məcəlləsində edilən güzəştlər regionlar-

turizmin dəstəklənməsi baxımından vacib güzəştlərdən biridir. Birmənalı şəkildə regionlarda fəaliyyət

si böyük olarsa, bu, qiymətlərin aşağı düşməsinə öz müsbət təsirini göstərəcək".

Məşuqə yatağında ölən məşhurlar

Onların arasında Fransa prezidenti də var

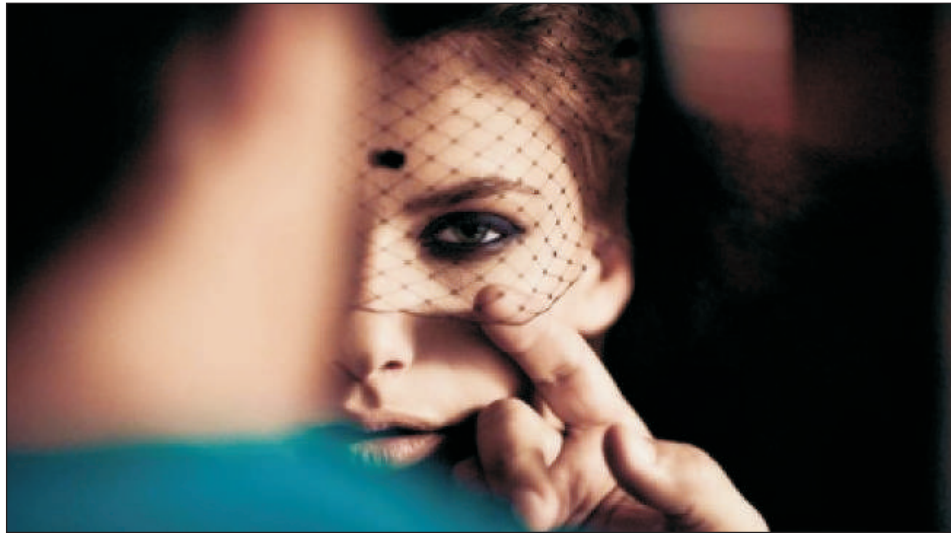
El arasında tez-tez işlədilən belə bir ifadə var - alın yazısı. Bu ifadə xüsusilə vəfat etmiş adamlar üçün daha çox işlədilir. Belə bir ifadə də var ki, əcəl gələndə aparacağı adamın kimliyinə, statusuna da baxmır. Heç harada və nə işlə məşğul olduğunu da nəzərə almır...

Statistik göstəricilərə görə, hər il dünyada təxminən 45-50 min nəfər intim münasibətdə olduğu zaman ölür. Bu statistika kişilərin 25 faizi öz həyat yoldaşları ilə, 75 faizi isə fahişə və məşuqələrlə cinsi əlaqə zamanı ömürlərinin son akkordlarını vururlar. İntim münasibət zamanı ölüm riski kişilərə nisbətən qadınlarda 12 dəfə azdır.

İntim münasibətdə olduqları zaman dünyalarını dəyişən insanların arasında tanınmış məşhurlar da var.

Məşhurların həyatında intim əlaqə zamanı daha çox səs-küyə səbəb olan ölüm faktı 1899-cu ildə qeydə alınıb. Fransa prezidenti Feliks For işdən sonra tez-tez ziyarət etdiyi fahişəxanaya, məşuqəsi Marqarit Stenelin görüşünə gedib. İntim əlaqənin elə ilk dəqiqələrində Feliks For ölüb. Bu hadisəyə görə məşuqə cəzalandırılmayıb. Amma bu səsli-küylü hadisədən sonra Marqarit Stenel müştərilərini birdəfəlik itirib.

Amerika Birləşmiş Ştatlarının keçmiş vitse-prezidenti Nelson Rokfeller 70 yaşında belə

ehtiraslarını cilovlaya bilməyib. Məhz ömrünün bu yaşında vitse-prezident öz məşuqəsi ilə cinsi əlaqədə olanda ehtiraslarının çilgünlüyündən ürəyi dayanıb və ömrünün son dəqiqələrini məşuqəsinin qoynunda keçirib. Nelson Rokfellerin ölüm haqqında şəhadətnaməsində də bu öz əksini tapıb.

Çilinin tanınmış siyasətçisi Raul Velosonun həyatı da yataqda sona çatıb.

Siyasətçi intim münasibətdə olduğu zaman dünyasını dəyişib. Ancaq onun ölümü deputat seçkilərində qələbə qazanmağına mane olmayıb. Belə ki, Humanistlər Partiyasından parlament seçkilərinə namizədliyi irəli sürülən Raul Velosonun adı səhvən siyahıdan çıxarılmayıb. Seçki günü seks qurbanı olan siyasətçi səs çox-

luğu ilə parlamentin "ölü deputatı" seçilib.

1865-ci ilin oktyabrında cinsi əlaqə daha bir məşhur siyasətçinin həyatına son qoyub. İngiltərənin baş naziri Henri Palmerston xidmətçisi ilə bilyard masasının üstündə cinsi əlaqə zamanı vəfat edib.

Məşhur aktyor David Kerradın 2009-cu ildə Bangkokda vəfat edib. Onun ölümünün səbəbi də ifrat dərəcədə sekslə məşğul olmağı olub. Digərlərindən fərqli olaraq, aktyor sekslə təkmil məşğul olmağa üstünlük verib.

Errol Flinn 1930-1940-cı il-

lərdə Hollivudun ən məşhur kino ulduzlarından biri sayılıb. Ancaq aktyorun ulduz həyatı 50 yaşında sona çatıb. O, 15 yaşlı Beverli Adlendlə eşq məcərəsi yaşayıb. Münasibətlərinin ikinci ilində Errol Flinn məşuqəsi ilə intim münasibət zamanı dünyasını dəyişib.

İntim münasibət insan sağlamlığı üçün vacib şərtlərdən biridir və o, həm də həzz mənbəyidir. Amma bu sahə ilə bağlı ən sadə bilgilərə malik olmaq, göründüyü kimi, insanın həm həzzinə, həm də həyatına birdəfəlik son qoyur.

Musavat.com

Elan:

Mərkəzi Seçki Komissiyası 56 sayılı Xaçmaz kənd seçki dairəsinin komissiya üzvü Həsənov Anar Soltanməcid oğlunun adına verilmiş üzlük vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kəlbəcərdə sağlamlıq turizmi olacaq

Kəlbəcər rayonunda yaradılacaq İstisu və Zülfüqarlı rekreasiya zonaları sırf sağlamlıq turizmi baxımından ixtisaslaşacaq.

Bunu Dövlət Turizm Agentliyi yanında Azərbaycan Turizm Bürosunun İdarə Heyətinin sədr müavini Rəşad Əliyev Bakıda keçirilən, Ümummilli lider Heydər Əliyevin və Türkiyə Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr edilmiş Azərbaycan-Türkiyə İnvestisiya Forumu çərçivəsində təşkil edilmiş "Azərbaycanda sağlamlıq turizminin inkişaf perspektivləri" mövzusunda panel müzakirələrində bildirib.

"Ümumilikdə Kəlbəcərdə 5 rekreasiya zonası olacaq. Bunlardan 2-də sağlamlıq turizminin inkişafı üçün çalışılacaq. Bundan əlavə, gələcəkdə İstisu və Zülfüqarlıya investisiya qoyuluşu potensialı olacaq", - deyir o qeyd edib.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə sağlamlıq turizminin potensialının çox böyük olduğunu deyən R.Əliyev həmçinin deyib ki, gələn il Qarabağda sağlamlıq turizmi ilə bağlı beynəlxalq elmi-praktik konfrans keçiriləcək: "Tədbirə beynəlxalq ekspertlər cəlb olunacaq və dünya təcrübəsinə yiyələnmək üçün müzakirələr aparılacaq".

Ziyarətgahlarda ianələrin toplanması qaydaları hazırlanır

"Dini etiqad azadlığı haqqında" Qanuna edilmiş düzəlişdə qeyd olunmuşdu ki, ziyarətgahlarda ianələrin toplanması, xərclənməsi barədə xüsusi qaydalar qəbul olunmalıdır. Həmin xüsusi qaydalar üzərində ekspertlər tərəfindən işlər davam etdirilir.

Bunu Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

O bildirib ki, bununla bağlı müxtəlif ölkələrin təcrübələri öyrənilir və ianələr haqqında qaydalar qüvvəyə mindikdən sonra cəmiyyətə məlumat verəcək.

O, həmçinin ianələrin verilməsində elektron yeniliklərlə bağlı məsələyə toxunaraq qeyd edib ki, burada söhbət verilən ianənin hansı istiqamətdə xərclənməsində şəffaflığın təmin edilməsi ilə bağlıdır:

"Nəzərdə tutulur ki, ianə toplandıqdan və həmin ziyarətgah öz xərclərini çıxdıqdan sonra toplanmış ianələri internet üzərindən açıq şəkildə göstərsin. Daha sonra ayrı-ayrı icmaların və ya öz təşəbbüsləri ilə müxtəlif layihələr tərtib edərək hansı istiqamətdə xərclənməsinin şəffaflığını təmin etsinlər. Bu da qanundan irəli gəlir. Hazırlanmaqda olan xüsusi qaydalar isə Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edildikdən sonra tətbiqi də öz həllini tapacaq".

Bankda əmanətləri olan vətəndaşlara şad xəbər

Vergi Məcəlləsinə edilən dəyişikliyə görə, növbəti ildən bankda əmanət yerləşdirənlər güzəştlər tətbiq olunacaq. Belə ki, vətəndaşların banklara qoyduqları əmanətlərdən gələn aylıq faiz

gəlirləri vergidən azad olunacaq.

Əvvəllər əmanətlərdən gələn gəlirin 10 faizi vergiyə cəlb olunurdu. Artıq əhalinin müddətli əmanətlərinin miqdarının azalmasından (bu miqdar 147.7 milyon manat azalaraq 12 milyard 600 milyon civarına düşüb) sonra yeni dəyişiklik edilib. Bu tendensiyanın qarşısını almaq üçün dövlətin vergi məəcəlləsinə dəyişiklik eilməsi təklif olunub. Bu yeni qaydanın iqtisadiyyata böyük töhfə verəcəyi düşünülür.

Bu barədə "Xəbərin olsun" verilişinə danışan **millət vəkili Vüqar Bayramov** isə Vergi Məcəlləsinə əmanətlərdən gələn gəlirlərə dair daha iki dəyişiklik edilməsinin də nəzərdə tutulduğunu vurğulayıb:

"Bu dəyişikliklərə əsasən banklarda olan əmanətin aylıq 200 AZN-ə dək olan hissəsi vergidən azad olunur. Əmanətlər uzun müddət yerləşdirilsə, məsələn, bir il yarım yerləşdirilən əmanətlər üçün gəlirdən asılı olmayaraq bütün gəlirlər vergidən azad olunacaq".

MUSAVAT

Son səhifə

N 231 (8367) 22 dekabr 2023

Hindistanda begemot zooparkın işçisini öldürüb

Hindistanda begemot zooparkın iki işçisinə hücum edib. Bu barədə çərşənbə günü, dekabrın 20-də Hindistanın yerli mətbuatı məlumat yayıb. Hadisə Uttar Pradeş ştatının Laknau Zooloji bağında baş verib. Zooparkın işçiləri begemotun volyerini təmizləmək üçün içəri daxil olublar. Nəməlum səbəbdən heyvan işçilərə hücum edib. Nəticədə begemot kişilərdən birini öldürüb. İkinci yaralanıb, amma qaça bilib. Qalan zoopark işçiləri dərhal heyvanı ayrı bir qəfəsə salıblar. İlk məlumata görə, begemot faciədən bir neçə gün əvvəl başqa zooparkdan şəhərə gətirilib. Mərhumun 10 ildən artıq zooparkda işlədiyini bildirilib.

İngiltərədə qadın uzun müddət sürən zökəmdən sonra burunsuz qalıb

İngiltərədə 49 yaşlı Liz Merse həkimlərin səhv diaqnozu səbəbindən burunsuz qalıb. Hadisə Böyük Britaniyanın Liverpul şəhərində baş verib. Qadın daimi burun tutulması və baş ağrıları şikayətləri ilə həkimlərə müraciət edib. Həkimlər onda zökəm olduğunu düşünüb və müvafiq müalicə yazıblar. "Bunun xərcəng olduğuna əmin idim, çünki burnum formasını itirməyə başlamışdı. Əvvəllər burnum tamamilə düz idi, ancaq artıq burnum yana doğru əyilir, şişir və qızarırdı", - deyə Merse bildirdi. Xəstəyə xərcəng diaqnozu qoymaq üçün həkimlərə, demək olar ki, il yarım vaxt lazım olub. Lakin bu zamana qədər şişin ölçüləri böyüyüb və ondan ancaq burunla birlikdə qurtulmaq mümkün olub. "Əməliyyatdan sonra özümü ilk dəfə görmək çox qorxunc idi və buna öyrəşməyim uzun sürdü", - deyə qadın etiraf edib.

Alimlər çuğundur suyunun yeni faydalı xüsusiyyətini aşkar etdilər

London İmperial Kollecinin alimləri müəyyən ediblər ki, çuğundur suyu içmək xroniki obstruktiv ağciyər xəstəliyi (XOAX) olan insanlarda qan təzyiqini aşağı salır və əmək qabiliyyətini yaxşılaşdırır. Araşdırmanın nəticələri "European Respiratory Journal" nəşrində dərc olunub. Tədqiqatda XOAX-dan əziyyət çəkən 81 nəfər iştirak edib. Bu həyati təhlükə yaranan ağciyər xəstəliyi tənəffüs yollarının iltihabı və bronxların şişkinliyi ilə xarakterizə olunur. İştirakçılar təsadüfi olaraq iki qrupa bölünüb. Birinci qrupun iştirakçıları 12 ay ərzində gündəlik 70 millilitr konsentrasişdırılmış çuğundur suyu qəbul ediblər, ikinci qrupun işi-

rakçılarında isə "platsebo" effekti yoxlanılıb.

Təcrübənin nəticələri göstərib ki, konsentrasişdırılmış çuğundur suyu içən insanlarda sistolik qan təzyiqi orta hesabla civə sütunu üzrə 4,5 millimetr azalıb. Həmçinin birinci qrupdan olan könüllülərdə dözümlülük və əmək qabiliyyəti göstəriciləri artıb - tədqiqatı başa vurduqdan sonra altı dəqiqə ərzində onlar əvvəlkindən daha çox məsafə qət edə biliblər.

Alimlər vurğulayıblar ki, çuğundur suyu XOAX müalicəsi üçün təhlükəsiz köməkçi vasitə kimi istifadə edilə bilər. Xüsusilə bu içki qan təzyiqini normalaşdırmaqla XOAX olan insanlarda ürək-damar sisteminə ağırlaşmaların yaranması riskini azalda bilər. Qeyd olunub ki, çuğundur suyunun orqanizmə təsirini dərin-dən öyrənmək üçün bir sıra əlavə tədqiqatlar aparmaq lazımdır.

Kaliforniyada əhali tullantı suları içəcək

ABŞ-ın Kaliforniya ştatında su təchizatı agentliklərinə çirkab suları təkrar emal etməyə və sonra içməli suyu evlərə, məktəblərə və müəssisələrə buraxmağa icazə verəcəklər. Bununla bağlı qaydaları ştatın tən-zimləyici orqanları təsdiqləyiblər. Onilliklər ərzində 39 milyon-dan çox sakinini etibarlı içməli su mənbələri ilə təmin etməyə çalışan dövlət üçün bu, böyük addımdır.

"Kaliforniyada su çox qiymətli dir. Onu bir dəfədən çox istifadə etməyimiz vacibdir", - deyə Kaliforniyada suyun təkrar istifadəsi ilə bağlı təbliğat aparən "WaterUse" təşkilatının direktoru Cennifer Uest bildirib.

Kaliforniya onilliklər ərzində təkrar emal edilmiş tullantı sularından istifadə edir. Məsələn, konki-sürmə meydançası bu su ilə doldurur, Soda Springs xizək kurortu on-dan qar hazırlamaq üçün istifadə edir, fermerlər isə bu su ilə əkinlərini suvarırlar. Yeni qaydalar su təchizatı agentliklərinə tullantı sularını qəbul etməyə, onları təmizləməyə və içməli su təchizatı sisteminə yönləndirməyə imkan verəcək. Kaliforniya buna icazə verən ikinci ştat olacaq (Kolorado birinci olub). Ştat daim ekstremal quraqlıqla üzləşir. Ötən il uzun müddət yağış və qarın yağmaması yazlıq əkinlərin qurumasına və ərzaq qiymətlərinin artmasına səbəb olub.

ABŞ-da həbsxanadan qaçan ömürlük məhkum saxlanılıb

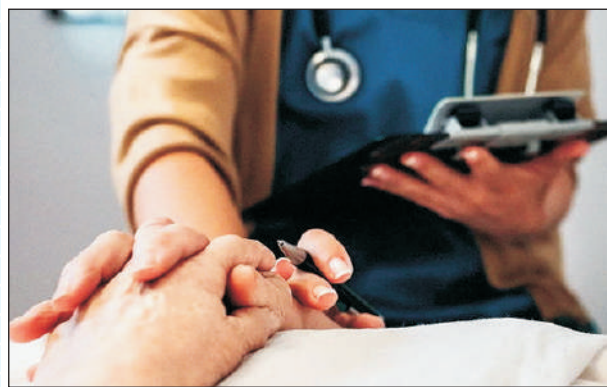
ABŞ-da anasının köməyi ilə həbsxanadan qaçan cinayətkar saxlanılıb. Məlumata görə, yeddi yaşlı qıza təcavüz etdiyinə görə ömürlük həbs cəzasına məhkum edilmiş 39 yaşlı Robert Yansi Texasın Brazoriya əyalətindəki həbsxanadan yoxa çıxıb. Həmin gün anası Leonor Priestl onu zi-yarət edib, gizlin formada oğlu üçün paltar, eləcə də başqasının adına olan şəxsiyyət vəsiqəsi ötürüb.

Mülki geyim geyinən Yansi anası ilə birlikdə islah müəssisəsini tərk etməyi bacarıb. Onlar maşına minərək nəməlum istiqamətdə gözənd itiblər. Həbsxana əməkdaşları qaçışı aşkar edən kimi qadının avtomobilini axtarısa veriblər.

Bunları bilirsinizmi?

- * Kitab oxuyarkən hər saniyədə 70 hüceyrə ölür.
- * Həbsxanalarda istifadə olunan elektrik stulu (ölüm hökmü verilən məhkumlar üçün) bir stomatoloq tərəfindən icad olunub.
- * Stalinin 70 illiyinə bağışlanmış hədiyyələrin siyahısı elə uzundur ki, onu qəzetlər 1949-cu ilin dekabrından 1953-cü ilin martınadək dərc etməli olmuşdular.
- * İsti su soyuq sudan daha ağırdır.
- * Həşəratlar yatmır.
- * V. Harvey qan dövrəni haqqında kiçik kitabçası üzərində düz 13 il işləmişdir.
- * Bambuk dünyanın ən sürətlə böyüyən bitkisidir, bir gündə 90 sm-ə qədər uzanır.
- * Bir insan həyatı boyunca təxminən 22 kiloqram dəri itirir.
- * Asqırarkən ürəyiniz də daxil olmaqla bütün orqanlarınızın funksiyaları dayanır.
- * Dünyada baş verən müharibələrin əsas səbəbi təbii ehtiyatları əldə etməkdir.

İntiharı evtanaziya şəklində qanuniləşdiriblər: Kanadadan qorxunc statistika

Kanada evtanaziya üzrə dünya lideridir. Orada hər gün 36 nəfər həkimlərin əlindən ölür. Bu barədə yerli mediada məlumat verilib. Bildirilir ki, hazırda evtanaziya ölümləri il ərzində bütün ölümlərin 4,1%-ni təşkil edir. O da maraqlıdır ki, bir çox hallarda evtanaziya müalicənin mümkün olmaması səbəbindən alternativə çevrilir. Bənzər həll narkomanlara, yaxud dövlətin vəsaitinin çatdırmadığı xərcəng xəstələrə təklif olunur. Dinc şəkildə medikamentoz ölüm həmçinin ruhi xəstələrə, evsizlərə və hətta işsizlərə təklif olunur.

Zəngli saatın səsinə oyanmaq sağlamlığınız üçün zərərli ola bilər

ABŞ-ın Virciniya Universiteti yanında "Tibb bacısı işi" məktəbinin tədqiqatçı-doktorantı Kim Yonsu müəyyən edib ki, zəngli saatın səsi ilə oyanmaq hipertoniya səbəb ola, insult və miokard infarktı riskini artırır.

Araşdırmanın nəticələri universitetin saytında dərc olunub. Tədqiqatda 32 nəfər iştirak edib. İki gün ərzində könüllülərdən qan təzyiqinin göstəricilərini qeyd edən ağıllı saat taxmaq tələb olunub. Təcrübənin ilk günü, tədqiqat iştirakçıları səhər zəngli saat olmadan təbii şəkildə oyanmalı olublar. İkinci mərhələdə könüllülərə yuxuya getdikdən beş saat sonra zəng çalacaq zəngli saat qurmaq tapşırılıb.

Qan təzyiqi göstəricilərinin müqayisəsi nəticəsində məlum olub ki, zəngli saatla oyanmaq onun kəskin şəkildə artmasına səbəb olur. Bunun infarkt və insult kimi təhlükəli vəziyyətlərə səbəb ola biləcəyi qeyd edilir. Təbii şəkildə oyanan insanlarda qan təzyiqinin artması 74% daha az müşahidə olunub.

Məsələ ondadır ki, qan təzyiqinin artması simpatik sinir sisteminin fəaliyyətini stimullaşdırır, bu da stress zamanı zəruri olan həyati orqanlara qan axını artırır. Bu, qan damarlarının daralması və ürəyin yüklənməsi ilə müşayiət olunur. Bundan əlavə, yuxu çatışmazlığı (gündə yeddi saatdan az yatmaq) ürək-damar sistemi üçün mənfi nəticələri artırır və qan təzyiqinin daha da kəskin artmasına səbəb olur.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Sifariş: 3375

Lisensiya N: B 114
SAYI: 1.500